

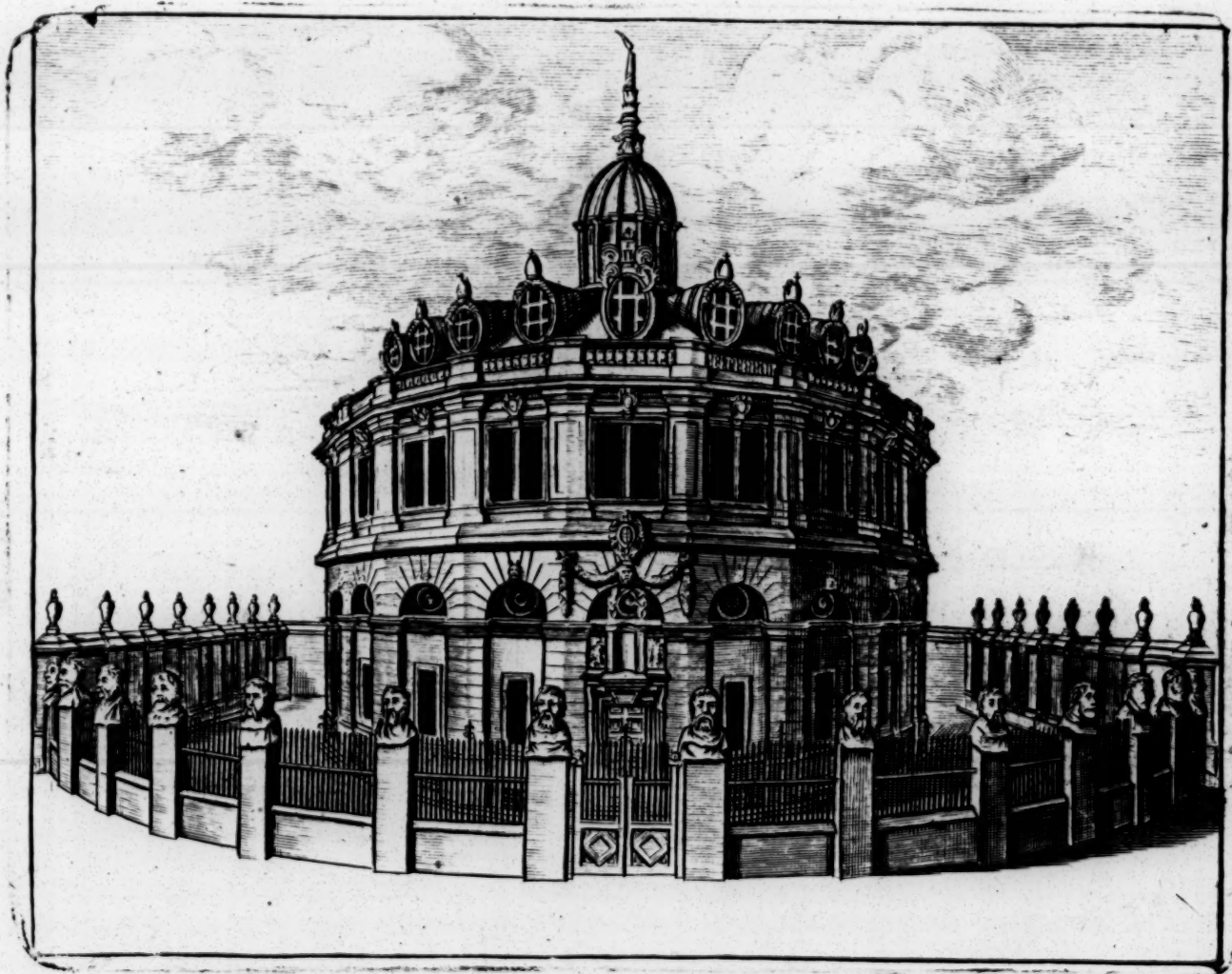
6
THEATRI
OXONIENSIS
ENCÆNIA,

SIVE

Comitia Philologica.

Julii 6, Anno 1677. celebrata.

OXON: è Theatro SHELDONIANO. 1677.

LT

I H A N I

81841110X0

AIN OVE

Comité de la

Commission de la

Ordo commissionum Philologicarum

I N

ENCÆNIIS prædictis.

I. **E** Dv. Mainard Incept. in Artibus è Coll. Magd. *Encania aperuit.*
Oratione soluta.

II. Carolus Finch, D. Heneagii, Baronis de Daventrie, summi Angliæ Cancellarii filius ex Æde Christi, lemma habuit. *Bellosum, sive de regione Oxonium circumjacente.* Carmine heroico.

III. Jo. Grosvenour, Armig. filius, Baronetti Nepos, è Coll. Ænei nasi, lemma habuit. *Cambro-Britannus, sive in laudes gentis Britannicæ.* Carmine heroico.

IV. Wright Croke, Servientis ad Legem filius, è Coll. Lincoln. lemma habuit. *Anglo-Saxo, sive in laudes linguæ Saxonicæ.* Carmine heroico.

V. Gul. Guise, Art. Bac. & Coll. Omn. anim. soc. lemma habuit. *Imperii fines proferantur.* Oratione soluta.

VI. Sam. Des-maîtres, Art. Bac. & Col. Oriel. soc. lemma habuit. *Imperii fines ne proferantur.* Oratione soluta.

VII. Nicolaus Lestrange, Baronettus, ex Æde Christi. lemma habuit. *Transactio Philosophica, sive metamorphosis Atomista in Muscam.* Carmine heroico.

VIII. Francis Philips, Armiger, è Coll. Trinit. lemma habuit. *Sheldonus redivivus, sive pro Archiepiscopo soteria.* Carmine heroico.

IX. Gul. Fox, Equitis aurati filius, è Coll. Magd. lemma habuit. *Templum Academicum instauratum.* Carmine heroico.

X. Ferdinandus Tracey, Jo. Vicecomitis Rachutenfis filius, è Coll. Regin. lemma habuit. *Regina ad thermas Bathonienses.* Carmine heroico.

XI. Jo. Hicks, Art. Bac. è Coll. Magd. lemma habuit. *Ne peregrinentur juvenes.* Orat. soluta.

XII. Jo. Conant, Art. Bac. è Col. Mert. lemma habuit. *Peregrinentur juvenes.* Orat. soluta.

XIII. Georg. Clerk, Equit. aurat. fil. è Col. Ænei nasi, lemma habuit. *Thamesis victus, sive de hiemis præterita inclementia.* Carm. heroico.

XIV. Jo. Wickham, Incept. in Artib. è Coll. Univ. *Encania claudibat.* Oratione soluta.

PROLOQUIUM.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

1115 E. 58th St.

CHICAGO, ILL. 60637

U. of C. Press

5401 S. University Ave.

CHICAGO, ILL. 60637

U. of C. Press

5401 S. University Ave.

CHICAGO, ILL. 60637

U. of C. Press

5401 S. University Ave.

CHICAGO, ILL. 60637

U. of C. Press

5401 S. University Ave.

CHICAGO, ILL. 60637

U. of C. Press

5401 S. University Ave.

CHICAGO, ILL. 60637

U. of C. Press

5401 S. University Ave.

PROLOQUIUM.

G Ratissimum hoc spectaculum, Academici, nec indignum quod potuisset sacro primum Theatro exhiberi ! Prope est ut vellem (si hoc fuisset oratori indulgendum) attonitus hic aliquandiu obmutescere, raptisque per subsellia oculis, eruditam frequentiam contemplari. Benigniori certe astro, & singulari nescio cuinam genio, tutela hujus loci delegatur, ubi ingenium, quod ita undique extra hæc pomœria flaccescit, tam allecrici adhuc facultate pollet. Londini quotidie lachrymantur histrionum pegmata; & famelicorum ibi Dramatistarum præfationes prologique nihil præter Musarum fatum, vacua & deserta podia, conquerruntur. Piget Archi-poetam suæ laurûs, & nuncupati Camœnis voti; Floruit quidem ille aliquantisper, & plausu populi triumphavit; sed cum mollis iste rhythmorum tinnitus, & heroicum carmen exolevisset, diffusus aliis artibus, quibus civium aures inescaret, flevit jamdudum ignorantiam sæculi, statuitque reliquiis emeritæ eloquentiæ derisum toties ab ipso Sacerdotium cohonestare. Mæstissima ædepol hæc versificantium fortuna ! Nequeo equidem mirari miserorum planctus & suspiria; conversas tam subito in cupressum hederas. Quidnam apud eos adeo malignum noxiumque, quo afflata eorum capita turpissime ita vappescerent? Mitior aura Anglicani climatis non potuit hunc torporem inducere: Quam late etenim increbrescunt hæc rostra? Nihil illa unquam ita explodendum emisere. Adeo præclara ubique de Comitiiis vestris fama prædicat, tam pulchre præstatis omnia, ut licet nulla scenarum pompa, non pictis nubibus, non deorum lemurumve volatu studeatis spectantium oculos irretire, nudum solummodo ingenium, nullisque præterquam rhetoricis ornamentis decoratum, tot & tales valeat auditores attrahere. En quam illustri cætu Theatrum æstuat, legatorum ex præcipuis Europæ aulis, procerum generosorumque ex omnibus Angliæ plagis confluentium ! Non illos longinquitas loci, nec ardentis Julii intemperies potuit ab optato itinere deterrere.

PROLOQUIUM.

In hoc centro positis statim è memoria excidunt, & viarum difficultates, & solis injuriæ: Perfunduntur delitiis animi, & labore sic compensato lætantur. Intuentur ista & regni, & sui ordinis futura fulcimenta; maturam pene jam Parlamento sobolem. Fulgent è pulpitis argenteæ togarum fibulæ; & prætextati juvenes reſeratis animorum gazis istos expromunt conceptus, qui tantæ gentis magnitudinem indicant; solidos, profundos, grandioresque quam qui possunt, nisi è patricio pectore evolvi. Digna hæc magnatibus educatio, & quæ illos tantum supra cæteros iisdem titulis & imaginibus insignitos erigit, quantum eos fortuna supra plebeiorum gregem collocavit. Nec opus est ut hic, nonnullorum more, confutis quibusdam aphorismis fragminibusque veterum, insulsam de doctrina & nobilitate orationem contexam. Ubicunque divagamini, five in urbem disceditur, five rura, tot tam vana ubique obversantur animalia, inepta, stupida, destituta sale & cerebro, ut quam inclyta res sit & exoptanda vacuus literarum honos, nemo aut risus expers, aut ruboris nequeat non aspicere. Hi sunt isti volatiles animi, quorum aëreus vigor non finit se Academica morositate retundi: Amœniora illis in pretio studia sunt, & vix orthographiæ compotes ad lectionem statim hominum accinguntur. Propria tantum modo capita consulunt, & illis instar facetiarum est, si quoties in dolio veneream luem exsudârunt, quot diripuerint ganeas, quot bajulos vulnerarint, & præclara istiusmodi facinora, digna de quibus purpura nostra gloriatur, enumerantes, aut inventio eos, aut memoria non destituat. Quem non misereret reipublicæ, quæ tantis divitiis, tot prædiis latifundiisque cogitur sic opprobrium suum alere? Et quo tandem redirent res, si Academiæ etiam insanirent? Si hic saltem virtuti, literis, & bonis moribus non consuleretur? Ex aliorum jamdudum munificentia, quibus collegia & aulas eximiamque scholarum fabricam fundata debuimus, dum illic publice privatimque instituuntur disputationes prælectionesque, omnes profundiores disciplinæ, Theologia, Medicina, Matheſis, Philosophia, usquequaque per terrarum orbem, ubi feritas odiumque ingenuarum artium non dominantur, ita inclaruerunt, ut earum

PROLOQUIUM.

earum fama transmarinis perpetuo hospitibus Oxonium repleverit. Deerat tantum ad Academiae gloriam, ut institueretur aliquid quo generosa etiam pubes exerceretur; ne solus iste nobilissimus ordo stupefceret; ne reverteretur hinc, ut solet à peregrinando, nominibus solummodo ædificiorum instructus; sed incensus æmulatione, sed flagrans cupidine, ingentia ista quæ in ipsorum animis reconduntur extrahendi, tam strenue tandem, quodcunque instaret negotium, Oratorum partes sustinere ediscerent, ut nomen nostri Senatus, non minus ac Ecclesiæ, apud exteras gentes celebraretur. Tam grande & salubre consilium agitatam diu à multis, postremo in istud pectus, quod solum potuit id in rem educere, nescio quis, aut unde facer impulsus demisit. Reflexit aciem in nupera regni vulnera consultissimus præsul: dolori erat recordanti damna ista & strages, quibus modo civile bellum exarsit; cum nequissimi bipedes, fordidissimæ fæces populi, arrepto reipublicæ gubernaculo, immanitate omnia & sanguine inundarint. Palam erat ruminanti hæc, quid oportuerit in posterum ab illiteratis consiliis sperari; & quam dira adhuc fata verticibus nostris semper imminerent, si natæ istis temporibus inscitia & barbaries non extirparentur. Cæterum jam evanescit timor succedentium malorum. Spondemus & nobis pacem & nepotibus. Erudita series tot illustrium juvenum, quorum mox auspiciis administratio rerum subjicienda est, dissipabit statim quodcunque avaritia, invidia, aut rapacior zelus machinabitur. O reverendissime Antistes, Tu summum Cantuariensis cathedræ decus, modo tam sacrum nomen ore nostro non violaretur, quam alte hic, quam crebro resonarem! Quid tu de Rege, quid de universa gente meruisti? Restituis coronæ divulsum jus & prærogativam. Nunquam pœnitebit Carolino stemmate oriundos deletæ pupillorum curiæ. Melius hic subditorum fidei prospicitur; inuritur altius regiæ majestatis veneratio, nec amplius saturanda est aulicorum rapacitas: Non dilaceranda impuberum patrimonia; nulla cum gibbosis, cum lippis, & mustelinis gorgonibus ineunda conjugia. Mollius insinuatur magistratuum amor. Intonant hic Caroli gesta, quid contra

PROLOQUUM.

Batavos, quid in Afros peractum fuerit : Edomantur omnia regni monstra, quæ audent in Cæsarem venenum suum eructare. Juvat circumspicere auscultantium ora : quibus illi affectibus rapiuntur, cum facundi rhetores incipiant se è suggestibus expandere ? Sive in domesticos hostes, sive in externos perorandum fit, incandescunt statim & frontem contrahunt, parati contra Philippos, contra Catilinas & Antonios arma rapere.

Mirentur alii tam stupendam struem, penfile laquear, & ruituro simile, in æternum tamen stabilitum fixumque. Mirentur coelata & picta opera, & nihil præter mira blaterent. Potui forsan & ipse græca pariter ac romana monumenta revolvere ; Cæsareum huc amphitheatrum transferre ; jubere ne Apelles ulterius, nec Praxiteles, penicillos suos, aut scalptra jactent. Num sic decet ex antiquorum ruderibus fundatoris nostri panegyricum eruere ? Adeone arcta sunt ejus encomia, ut ab ipso ad opificum laudes devolvamur ? Tam vulgaria aggressuro mihi, & vos Academici, & Sheldonus os obstruitis. Nobiliora suppeditatis argumenta, & huc usque licet exspatiato recens adhuc copia procurrenti repullulat, nec unquam patitur se exinaniri. In circumvolutos huc & illuc oculos nihil non excelsum quidem & magnificum ingeritur ; sed si libeat potius tanti benefactoris sapientiam collaudare, in vos lingua vertenda est. In hoc gestit sanctissimus vir, quod se vobis patronum præstitit : exultat recordatione tam bene collocatæ munificentiae, unde tanta suæ patriæ gloria exoritura sit. Nequeo quin effervescat mihi bilis, & propria ipsorum convitia retorqueam in nefarios istos, qui audent hoc ab omnibus adeo celebrandum opus calumniari. Qui manibus in cælum sublati ingemiscunt Archiepiscopum, ingens ecclesiæ præsidium, ineptiis domum struere. Cur non templum ædificavit ? Quare in eleemosynis noluit thesauros suos exhaurire ? Adeone turgescunt loculi, ut nequeant nisi frivolis nugisque evacuari ? Perversum genus hominum, quibus nihil stupidius sceleratiusve ! Qui religionem in horreis temerant, qui numen ipso Cynico coarctant magis, & è dolio concionantur. Cum
vir

PROLOQVIUM.

vir de pietate & eruditione optime meritis moliatur id, propter quod, quicumque vel sapientiæ vel bonitatis charactere insigniuntur, fateantur se devinctos, ethnicum hoc, si Diis placet, habetur & profani stigmatē obnigrandum. Nova Deo ædes erigenda; sancta Maria non ampla satis, nec augusta, quæ recipiat divinam illam immensitatem, quam perditissimi isti balatrones non erubescunt intra coenaculum incarcerare. Quid contra tam illota ora tentandum? Si non par sceleri vecordia obsedisset eorum animos, nisi impios vervecēs contra omnem disputantium vim & argumenta impervia rationi crania munissent, vestra jamdudum doctrina omnibus istiusmodi portentis infelix sæculum purgasset. Sed jam succumbendum est pervicaci malo. Languescit penitus spes fanandi tam inveterata ulcera. Immansueta, nimis immansueta Fata, quæ nulla potuit misericordia coercere, quo minus humanum genus his saltem pestibus cruciaretur. Si cædem, stuprum, atheismum, & teterrima quæque vitia facto agmine una in nos irruere jussissent, non fuisset forsā de quo tam graviter quereremur. Omnia hæc vel calamis statim vestris, vel linguis subacta, victrici religioni triumphandi decus reliquissent: Obstinatius autem monstrum fanatica rabies, nullis nec philosophorum, nec theologorum armis debellandum est. Agnoscimus, ô cælum! & tu, cui in cælo afflictæ religionis cura demandatur; agnoscimus clementiam tuam, quæ grassante undique tam funestâ hominum colluvie, tale nobis propugnaculum erexisti. Agimus certe gratias, ut cunque laceri concussique, si ab inferorum antris tot infesta schismata & hæreses ideo tantum erumpere permiseris, ut effulgeret virtus reverendi istius præsulis, qui tantæ calamitati semper perseveravit. Solus is potuit impedire, quo minus Turcarum inhumanitati invideremus, nec pœniteret pæne nos Alcoranum Evangelium non subvertisse. Floreat diu veneranda illa canities, necdum audeant comites senectutis morbi, unicum nostræ tranquillitatis sustentaculum divellere. Bene jam collocatur onus, & huic dignissimæ cervici usque incumbat. Neque adhuc, insignissime Pro-cancellarie, quicumque de mitrato coetu post obitum colendissimi Patris isti

PROLOQUIUM.

dignitati destinatur, Academia negotia optimeq; administrati Vice-cancellariatus specimina permittent te vacantem promoti sedem replere. Non ideo importunis honoratissimi Cancellarii anxietate Universitatis precibus tantum à te beneficium extorsimus, ut tam cito ægre concessa felicitate orbemur. Ignoscat sanctissimus Episcoporum ordo, si certantium tanti viri consortio se angustiores reddere votis & conatibus obnitamur. Tibi, qui tam diu in damnum nostrum delituisti, in tuum hic diutius commorandum est: Tentasti frustra ab aliis ultro petitum munus detrectare; frustra occultare virtutes istas, quas natura in publici utilitatem elaboravit. Non tam male de cœlorum providentia meruimus, ut à modestia tua, sollicitudo nostra vinceretur.

BEELOSITUM

B E L L O S I T U M ,

S I V E

DE REGIONE OXON IUM

C I R C U M J A C E N T E .

P H O E B E , sequor quocunque vocas , jam plena furori
Vela dari mens gestit , & imo pectore totum
Ferre Deum , Delphosque meos. Mibi numen amicum
Jam licet & faciles sperare in vota Camænas
Annua facturo dilectæ iusta parenti
Oxonio , sedes Musis ubi fata quietas ,
Immotasque coli per sæcula longa dedere.

Vos quoque felices animæ , simulachra piorum
Functa poetarum , Elysiâ qui valle recepti
Antiquos meliori iteratis carmine cantus ;
Siqua subit veterum compôstis cura laborum ,
Nec pereunt ingrata vacantibus otia , dignos
Inspirate animos , genioque accendite vestro.

Qualem Pieriâ spirant meditata sub umbrâ
Carmina , vel qualis sæpe est considerare visus
In lucis , Redycina tuis , cùm læta canentes
Cingit , amans vatium , laurus ; Phæbique sacerdos
Excutit insolitos divinâ mente furores.

Egeria optasset similes sibi Diva recessus ,
Cum Romana pio dictaret sacra marito ,
Æternamque novis fundaret legibus urbem.

Nec te , perpetuæ custos malefida favillæ ,
Ilia , quam Tybris madidis amplectitur ulnis ,
Quamvis Tybrin amas , & toto gurgite mersa ,
Ceruleos , læsi memor ignis , proluis artus ,
Ascriptam nymphis tulit Iside gratior amnis ;
Iside , quæ curvos Mæandri imitata meatus ,
Lascivis ludit gyris , cursuque perenni
Volvitur , & notis uda imprimit oscula ripis.

Nullæ

B E L L O S I T U M .

*Nullæ in fronte minæ, nec formidabile lumen:
Par vitro color est, nec enim tam læve relucet
In thalamis speculum, quo formæ conscia virgo
Componit vultum; quoties spectabilis arte,
Regali specie miseros accendit amantes.*

*Ast ubi collectos gravidis ex nubibus imbres
Concipit, & pleno præceps exuberat alveo,
In prata expatiatur ovans, lætæque relicta
Surgunt, & pingui rorant uligine glebæ.*

*Sic cum laxatis excurrit Nilus habenis
Impatiens riparum, & siccis incubat arvis,
Mox induta novo tellus Ægyptia cultu
Ridet, & authorem testatur fertilis annus.*

*Nec, Cherwelle, tuos mea Musa tacebit amores,
Quem divortia longa, & inextricabilis error
Per varias rapit ambages, & in Iside perdit.
Hic aliquis vates vacuâ resupinus in umbrâ
(Quam densæ præbent salices, & cana salicta)
Fluminis Alphæi veteres ex ordine flammæ
Narrat, & indefessa tuos, Arethusa, labores;
Dum cursum acrius urget, & incandescit eundo,
Donec miscet aquas, junctisque amplexibus hæret.*

*Famque ubi committunt fluctus Cherwellus & Isis,
Utroque irrigua, & lætis cincta undique ripis,
Bellofiti se longe ostentant mœnia, pulchro
Conspicienda situ: non illic nubilus aër
Spirat, & infecto spargit contagia cælo.
Sed puri lucent soles, radiisque vapores
Eliciunt nocuos, pestisque alimenta futura.
Non hic morborum facies diversa, medentes
Incertos ludit perdendi mille figuris;
Nec properata venit, solâ se victa, senectus.*

*Tali se vultu Saturnia regna tulere,
Cum Zephyri circum plausere tepentibus alis,
Et lætos ver perpetuum exhalavit odores.*

*Has olim sortes æquâ Deus annuit urnâ,
Augurioque ratas certo firmavit Apollo,*

B E L L O S I T U M.

*Qui sibi sacratas cùm suprâ constitit arces,
(Seu tum prima loco posuit fundamina victor
Mempricius, pulsasvè Aluredi nota Camœnas
Restituit virtus, senium cum triste subirent,
Postquam præcipiti Danorum invecta procellâ,
Horrida barbaries & cimmerica incubuit nox;
Dixerat hæc, aut hæc potuit dixisse videri.*

*O longe, Redycina mihi natalibus arvis
Et Delphis prælata meis, si rite jubenti
Vera dedit responsa adytis cortina reclusis,
Hic mihi concessum est fati melioribus ævum
Transigere, & viridi longum florere juventâ.
Nec mentita Deum referam ludibria, mystis
Sed ponar tutela novis, gentique togatæ,
Viva ubi dediscent latebras oracula cæcas.
Hæc fortuna loci, pelletur finibus urbis
Dira lues, atro vultum suffusa veneno;
Et raris comitata ibit Libitina triumphis:
Excludet morbos se vindice tuta, nec ipsa est
In titulos ventura meos medicina, sed herbæ
Prostratæ summâ passim tellure recumbent:
Verum herbas fecunda feret, quas India novit,
Vel quas messor Arabs, cum falce laborat ahena
Vernus ager, cæsoque rigescunt palmite trunci.*

*Quin, mihi si non vana fides, venientibus annis
Tempus erit (quanquam hæc animus meminisse recusat)
Cum tristes experta vices antiqua britanni
Imperii sedes, durisque exercita fati,
Ore bibet sicco vitiatos ætheris haustus,
Infensum sensura fovem; cum desuper arma
Corripiet desueta, gravesque recolliget iras.
Tunc gratus solis designatoribus annus,
Pignora prosternet chara divulgata parentum
Amplexu, matresque inter lamenta peribunt.
Carolus interea divorum à sanguine longa
Dimissus serie, siquidem fortuna locorum
Non sua se premit, ambiguis erroribus actus*

BELLOSITUM.

*Hic, ubi securis fecit Deus otia Musis,
Fessum inclinabit latus, hospitiumque recepti
Agnoscat nati, fuerat quod patris asylum.*

*Sic cum submersas texerunt æquora terras:
Et sine lege vagas pelago Neptunus habenas
Commisit, tutus Parnassi constitit arce
Deucalion, & quâ clades reparabilis arte
Nescius, invenit faciles in vota sorores.*

*Talia præfago quondam Deus edidit ore;
Dicta fides sequitur, circum undique largior æther
Latos perfundit campos, & amœna vireta,
Quantum acies extensa potest lustrare videndo,
Metirique viæ; ubi centum in valle reductâ
Obscuri latitant vici, vultumque modestum
Fronde tegunt nemorum, & sylvis conduntur opacis.*

*Non aliter niveo complectitur æthera gyro
Circulus, & cælum splendescit lacte sereno;
Mille micant hinc inde immenso sydera tractu,
Quæ tamen effugiunt oculos impervia nostros.*

*Has umbras captare solet, cum turba togata,
Non semper tetricæ studiis operata Minervæ,
Lusibus indulget; seu prono flumine ferri,
Seu magis adversis juvat obluclatier undis.*

*Godstovium ante omnes monumento insigne vetusto,
Quod pauca antiquæ servat vestigia famæ,
Limosis obsessum ulvis, cannâque palustri.
Sæpius hic prisca risum movere Poëtæ,
Qui, Rosamunda, tuos donarunt carmine manes,
Carminè vix Hecubâ digno, triviisque timendo.
Sæpe aliquis, cum stat coràm lacrymabilis urna,
Multa diu secum evolvit, causasque requirit,
Mota quibus thalamo super Eleonora, veneno
Sustulerit fato meritam meliore perire;
Contemptos nimis ulta toros, tædasque jugales.*

*Haud procul excelso tollit se vertice moles
Regia, sed solis jam conspicienda ruinis,
Quas belli furor, & rabies fanatica fecit.*

BELLOSITUM.

Arx olim Henrici, vetito qui saucius igne,
Rivalemque timens vel in ipsa conjuge, flexus
Commisit varios, sinuososque orbibus orbes
Impediit, suus usque adeo juvat error amantes.

Nec Veneris tantum lusus spectare licebit,
Dædaleæ artis opus; sunt & sua sacra Dianæ,
Suspenditque humeris inflexum Delius arcum,
Hic ubi in immensum spatioso limite saltus
Porrigitur, trepidosque agitata cubilia cervos
Excutiunt latebris, ruit irritata canum vis
Spe prædæ, patuloque legit vestigia rostro.
Protinus ingenti sonitu nemus omne remugit,
Et similes vicina modos resonabilis Echo
Nympha loci reddit, quæ jam convalle sub ima
(Quam secatur obliquo decurrens tramite rivus)
Considet extremæ captans vestigia vocis.
Credideris Narcissum istis immergier undis.

Hic etiam O nullis obliviscenda poetis
Chauceri domus, antiquæ domus hospita Musæ
Usque stat, immunis fati, viridisque juventâ:
Sponte suâ erumpunt laurus, hederæque frequentes,
Intexunt verna tecti fastigia scena.

Sic post Thebanas supereff illæsa ruinas
Una domus, fruiturque perenni Pindarus ævo.

Quin age, Nam facilem spondet tibi, Musa, loquelam
Chauceri nomen; similem tibi spiritus æstus
Inspirat, sacrosque in vate resuscitat ignes.
Prisca refer, quotquot juxta hic monumenta supersunt;
Gestaque, supremasque ducum testata favillas.

Quale apicem attollit Rollonis saxea moles,
Danum opus aggestum; seu parti insigne trophæi:
Seu, quod fama refert, medio in certamine primi
Diriguere duces, coopertis marmore membris,
Facta sibi monumenta omnes mansura per annos.
Hic, ne longa dies, & cæca oblivio rerum
Carperet heroûm titulos, actosque labores,
Annales fert terra suos, memoresque recondit

B E L L O S I T U M .

Fastos , immensæ contracta volumina famæ.

*Hic regum ostentant effossa numismata vultus ,
Defunctosque duces : vivo Prasutagus in auro
Fulget adhuc , juxtaque sua requiescit in urna
Contemtrix olim latii Boadica Neronis :
Quam prope replentur lachrymis pellucida vitra ,
(Quæ mæsti extremum tulerant ad funus amici
Indicium luctus ,) concretæ frigore guttæ
Luce micant pura , & gemmarum fulgura vincunt.
Nempe sibi pretium faciunt tam grande dolores.*

*Quid memorem qualis vicino Alectus in agro
(Cujus adhuc gaudet cognato nomine castrum)
Staret , & adversis melior Constantius armis ,
Cum visa est hæere diu sors anxia belli ,
Cui daret imperium Romæ mundique regendum ?
Talis erat rerum facies , cum fœdere rupto ,
Alpinis demissa jugis tulit agmina Cæsar ,
Eosque gener late Pompeius alas
Explicuit , suspensa quibus mox cederet armis
Roma stetit , tanti pretiumque & causa cruoris.*

*Teque , Edoarde , canam ; magni nam conscia partûs
Vagitus Isliæ tuos audivit , alumnum
Quæ nunc regalem jactat , cunisque superbit.*

*Dive potens salve , tua quem colit omnibus ævis
Anglia , sentit enim vires , fruiturque benigno
Numine , & agnoscit medicæ miracula dextræ.
Crescentes quæ vel tactu lenire tumores ,
Et solitas alto capite excedentia moles
Tubera , compressit tamen , & subsidere jussit.
Hac virtute instructa manus quæ sceptrâ Britannum
Temperat , & morbos regit , imperioque coercet.
Hoc olim Phrygio proles Semeleia regi
Præstitit , ut simili florerent tacta metallo ;
At Carolum superi meliori munere donant,
Et divina manus , quod tangit , consecrat aurum :
Inque suis opibus , quas fundo percoquit imo ,
Sole magis medicum , totus se ostentat Apollo.*

Famque

B E L L O S I T U M.

*Jamque tuum, quo Musa rapit, sequor, Offa Witehamum
Qui poteras olim Cambros inhibere feroces,
Quos interclusit multo structa aggere fossa;
Et pudor abscissæ, perrupto limite, dextræ.*

*Quis te laudabit digno Beumontia cantu
Normannûm sedes, & avita palatia regum?*

*Regale est quicquid video. Berecynthia mater
Incedit talis Phrygiæ turrita per urbes,
Divarum comitata choro, media ipsa superbo
Ingreditur passu, & toto Dea vertice supra est.*

*Tale tuum festa circumstipata corona
Attollis, Redycina, caput; quodcunque repostum
Interiore nitet cultu; melioribus aris
Hoc superest, animis & sola mente colendum.*

CAMBRO-BRITANNUS.

QU A Deua extremas Anglorum terminat oras,
(Inter cæruleas olim celeberrima Nymphas,
Quas largâ procul effudit pater Inachus urnâ)
Et pelago commissa ingenti volvitur æstu,
Hiberni regina sali; stat littora contra,
Terra viris armisque potens, antiqua Britannum
Patria; quæ primâ repetens ab origine nomen,
(Si titulus valet, & series proluxa nepotum)
Authorem jactat, nec mendax fama, Gomerum.
Qui quondam miro terrarum accensus amore,
Diversisque actus ventis maria omnia circum,
Et longum permensus iter, quò fata tulerunt,
Non sine Diis sociis has tandem contigit oras,
Atque æterna novæ posuit fundamina gentis.

Illic immotum magno molimine Cambris
Imperium fixit, facilesque ad prælia mentes
Formavit, donec post robore crevit adulto
Res Britonum; populumque heros in secla reliquit
Ferre jura indocilem, libertatisque tenacem.
Ab quoties animo, quam læta recursat imago!
Cum per tot casus variis exercita fatis
Cambria, bellorum sævis infracta procellis,
Et semper secura sui, (quæcunque paravit
Aut Danus, Danoque olim vicinior Anglus)
Ipsa suas fovit nativo frigore lauros.
Sæpe quidem virtutem experta animosque viriles,
Lassa hostis rabies, nunquam satiata recessit.

Haud aliter si vis surgat violentior Euri
Immensum factura inter querceta tumultum,
Mox languet, ponitque minas, & temperat iras;
Illa manent immota locis, spretoque furore
Nequicquam percussa, altis radicibus hærent.
Usque suis obsessa malis, tunc Cambria victrix
Erexit sublime caput, tunc desuper orbem
Despexit, validisque licet librata lacertis,
Incasum summos tetigerunt fulmina montes.
Illa tamen victis dederat solatia ferri,
A Cambris vinci foret ut pars una triumphi.

Offa suas multo congestas aggere fossas
Objiciat nobis, scissæque opprobria dextræ;

Quantum

CAMBRO-BRITANNUS.

*Quantum profecit ? Britonum dum conscia virtus
 Arsit, & angusto non passa est limite claudi,
 Irritata magis ; ceu, cum vis magna coercet,
 Oppositas amnis superat vasto impete moles ;
 Et fremit, & fundo præceps exæstuat imo,
 Impatiensque moræ pelago premit arva sonanti.*

*Quid non efficient quibus hæc præcordia virtus
 Excitat, & fætæ generoso sanguine venæ ?
 Si nondum oblita est antiquas Anglia clades,
 Sed commissa juvat repetentem funera, priscos
 Ire per annales, & gesta retexere bella :
 Cum longo contra obnixus certamine Camber,
 Excussitque jugum effrænis, solitoque furore
 Perculit Angliacos, & stragem strage rependit :
 At memoret ; quantum pietas invicta Britannum
 Contulit, extremisque fides spectata periclis ;
 Audax Imperii tunc cum Cromwellus habenas
 Invasit, sceptro Carolumque excussit avito ;
 Protinus insurgunt Cambri, junctisque tyrannum
 Incessunt odiis, (O quam te, Scotia, mordet !)
 Rumpentes ligæ, meliori fœdere, nexus.
 Scilicet ut Cambros nunquam fanaticus æstus
 Corriperet, (proprio gaudentem frigore gentem)
 Dum tu, perfida, tu mediis Aquilonibus ardes.*

*Disce tamen, tellus peperit quos nostra triumphos,
 Quos promptos ad bella duces, in utrumque paratos,
 Vincere seu liceat, patriæve impendere vitam,
 Si palmam fortuna negat, forsque aspera belli,
 Qua tamen usque datur, stat honesto occumbere fato.*

*Quam vellem, Morgane, tuos iterare labores,
 Et plenam patrio igne animam, mortisque capacem !
 Oppressum numero campis cum cederet agmen,
 (Nec tunc ulla fugam Cambris ignavia suasit)
 Et qua pugnatum est, rubris cum decolor iret
 Weever aquis, volvens turbato gurgite fluctus ;
 Solus restiteras, par vel tot millibus unus,
 Ostentans lacerum corpus, truncataque membra,
 Et fusum, prægnans tumuuit quo vena, cruorem.*

*Nec laudes Odoene tuas invictæ tacebo,
 Quem nec vincla, minæ, longusve in carcere pector
 Fregere, aut sævi repetita decennia fati.*

*Dulce par, Elysii siquid mortale recessus
 Curant, nec nostra heroes conamina rident,*

CAMBRO-BRITANNUS.

*Queis par Martis amor, potuit par causa placere,
Este etiam unius nunc ingens fama Camænæ.*

*Te quoq; quem quondam in partes malus abstulit error,
Middletone, canam; nam te mens conscia facti
Expiat, atque accensa pio vindicta dolore.
Par culpæ errantis conversi gloria; dextra
Majores egit, vel quod decepta, triumphos.
Scilicet, ut subita deprensus nocte viator
Cæcum iter explorat longis ambagibus actus:
Mox primam nactus lucem, cælumque serenum
Festinat; cursuque moram citiore rependit.*

*Sed quid bella sequor? quo me fœcunda vocavit
Laudum materies? nec enim si martia virtus
Fert cælo Britonas, natumque ad prælia robur,
Mitius ingenium pariter natura negavit.
Exuit agrestes animos etiam incola montis
Camber, & hospitii jus inviolabile servat.
Protinus ampla patent reſeratis atria valvis,
Quæ novus ingreditur, nusquam securior hospes;
Nativasque dapes, & longum syrma trabentes
Inſtrat & ostentant mensæ, atque innoxia libant
Pocula, perpetuum mansuri pignus amoris.
Miratur, geniumque loci peregrinus adorat,
Insuper hæc secum repetens, si Cambro-britannus
Præstitit hæc hospes, quantum præstabit amicus?*

*Fallor? an inspirata meæ vis enthea Musæ
Me rapit? en summo videor Snowdone locari,
Unde mihi (nec vana fides) dum vertice cano
Sublimis ferit astra, viamque affectat Olympo;
Subiectasque datur terras atque arva tueri,
Utque artem mentita, suas discrimine læto
Pandit opes natura. Hic alto culmine rupes
Aeriæ nitidum caput inter nubila condunt;
Illic irriguæ fœcundo flumine valles
Et gramen pecori, & fessis pastoribus umbras
Sufficiunt; paribusque cavæ respondet avenæ
Ripa modis, dum Pana deum nemus omne remugit.*

*Quod si vera canunt veterum præſagia vatum,
Merlinusque sagax quondam ventura videre,
Quas videt hinc, vincet terras, victriciaque arma
Longe diffundet Camber, lateque vetustum
Proferetim perium, æternis celebranda trophæis
Bella gerens; soloque minor dominabitur Anglo.*

Anglo-Saxo,

ANGLO-SAXO.

SIVE

In laudes linguæ Saxonicae.

Armatas hinc inde acies, convulsaque mundi
Fœdera, & Europam furiis ultricibus actam,
(Sive fremat Batavis instratum classibus æquor,
Gallica seu totis se ostendent Lilia campis)
Dicere musa fugit, stragesque & funera belli,
Funera quæsitis nondum finita triumphis.

Inferiora juvant, justas expandere Linguæ
Laudes, & veteris meritos Sermonis honores.
Gratum opus est musis artes revocare caducas.
Lingua antiqua fuit priscis bene nota colonis,
Qui quondam fluvios Albim Rhenumque biberunt.
(Saxones, à sicis nomen traxere cruentis,)

Quo sermone latus mundi Boreale repletur:
Hinc Scoticae fontes, & nostræ semina linguæ.

Inviectos montes, similesque Britannia voces
Sola tenet; penitus toto disjungitur orbe,
Non pelago nec aquis, sed jam sermone Britannus.
Sicut agunt cursum per saldos flumina fluctus,
Et solitos repetunt usque illibata meatus;
Sic inter varias Cambrorum lingua loquelas,
Excrevit sine matre, manet sine prole perennis.
Hæc secum atque altos ostendet Cambria montes;
Saxonicum nobis genus est, sermonis origo,
Et morum. Notos scelus est sprevisse parentes.

Hæc ego dum grataolvebam mente sub umbra,
Nam sopor incubuit, species se læta, refulgens
Mille catenatis, varioque volumine, libris
Bodleiana domus, nobis mirantibus, offert:
Spectandamque dedit sese numerosa supellex.

Tum visum est venisse duos ætate verendos,
Et vacua librum cella petiisse vetustum:
Sordidus ille jacens, & multo pulvere turpis,
Saxonicis antiqua notis monumenta tenebat.
Indoluit senior, Batava de gente colendus
Hospes, & expressit vocem dolor indignanti.
Scilicet hæc fieri antiquæ convicia linguæ

ANGLO-SAXO.

*Nec nostra ablato unquam ulciscetur honores?
 Si tua canities damno est, se nostra senectus
 Erigat, & vigeat me vindice serior ætas.
 Non ego philosophos, inquit, queror esse Renatos,
 Quodque novos perpeffa ignes natura fatetur
 Mira, quod humano scrutantur corpore fibras;
 Quod ratio, non verba scholas jejuna gubernant,
 Non equidem invideo; miror magis undique plenis
 Usque adeo cellis, nullis antiqua placere;
 Imundoque situ veteres squallescere chartas.
 Quin agite atque alios tandem serventur in usus
 Æternæ tinearum epulæ, proavosque Britanni
 Asserite hac clade, & (si quæ monumenta supersint,
 Implevitque suos nondum rubigo triumphos,
 Si qua subit pietas) ingratam absoluite gentem;
 Ut niteant cineres urna meliore paterni;
 Et surgat rediviva cadentis gloria linguæ.
 Nectendis qua non lapsa præstantior ævo
 Lingua fuit verbis, aut aptior edere mentem.
 Quid? quod Homere, tuæ, vel Phæbo iudice, linguæ
 Par est, quod gravitas Hebræa, Latina venustas,
 Saxoniam dulcisque exornat gratia linguam.
 Dixit & attento repetens processit amico,
 Cognatas linguas, fontesque illius & usum.
 Quis Turrim nescit, cæloque minantia saxa,
 Cum pater omnipotens vibrato fulmine, molem
 Concutiens, animosque virum vertigine, linguas
 Læserit, & variis impleverit ora loquelis?
 Quas inter veterum (sic fertur) lingua Scytharum
 Exstitit, & Gothicam peperit, Græcamque sorores:
 Tum Gothicæ proles, Cimbri Francique feroces,
 Dissimilique sono formarunt Saxones ora.
 Hôs angusta domi res, & numerosa propago,
 Externas armis cogeant quærere sedes.
 Pars hæc Italiam domuit, pars illa Britannos:
 Nec pudor est cessisse armis queis Roma ruebat.
 Hinc victis linguam victor commiscuit hostis,
 Unde novæ voces surgunt & norma loquendi.
 Tecta tamen Gothicæ cunctis vestigia linguæ,
 Saxoniceque manent populis, quos Parrhasis ursa
 Respicit, & gelido gaudentes axe Triones.*

Saxonibus postquam dederat fortuna (Britannis

expulsis)

ANGLO-SAXO.

Expulsis) sedes, & tutam pace quietem :
 Gens, armis, mores linguamque ornare, relictis;
 Atque ferox animo nuper mollescere cœpit.
 Tunc quoque relligio dignos molita triumphos,
 Saxonisq; pares armis, Frisiasque tenebras
 Dispulit, & cœcam densa caligine noctem.
 Qua venit, prostrata suo gentilia cultu
 Numina cesserunt, paganæque ignibus aræ
 Incaluerunt novis; nam tunc ingentibus ausis,
 Wilfredi, Gotebaldi, Hevaldorumque, rigentis
 Naturæ fines, pigro qua panditur axe
 Suecia, vicinasque nives Norvegia miscet,
 Suscepere fidem. Mellito hinc entheus ore,
 Cædmon adest, resonans sublimi oracula versu :
 Et tu Beda etiam titulo quocunque vocandus;
 (Nam quondam secreta manus Venerabile nomen
 Addidit, & meritos defuncto ascripsit honores,)
 Qui poteras musasque omnes, artesque jacentes,
 Pauperis angusto complecti limite cellæ.

At nec longa dies veteres abolevit honores,
 Usque sed Angliacæ perdurat gratia linguæ.
 Huc advecta manent cum Saxone nomina festis
 Addita, queis hodie distinguitur ordo dierum.
 Pensa, colum, fusos, deductaque vellera filo
 Lanificus; stivam plebeius, plaustra, temonem,
 Saxonicaque jugum designat voce colonus :
 Et bona, quæ fragilem sustentant omnia vitam.

Otia quæ luxumque juvant, tibi, Gallia, debet
 Anglica mollities (non invidemus honorem.)
 Tu, quibus instituis, resonarent vocibus agri,
 Cum versuta canes vulpecula fallit odoros;
 Seu celebrare juvet perituri funera cervi.
 Tu, quibus, accipiter rapidis secatur aera pennis,
 Et capta, toto gyros agit æthere præda.
 Nomina tesserulis imponis, nomina ludis:
 Undique castra tuis clamant lusoria verbis.
 Scilicet & nugas, & putres, Gallia, morbos,
 Littoribus transfers, nimis officiosa Britannis.
 Seria Saxonicus dedit, & meliora colonus.

Quid referam Alfredi tot scripta laboribus? unus
 In gentis laudes, & linguæ sufficit unus.
 Hic æterna sacris posuit fundamina musis;

ANGLO-SAXO.

*Hisce scholas debet, famam, collegia, libros,
Sheldonique domum (quid non?) Academia cæptis.
Quinetiam his studiis ultro inservire Theatri
Infima regna parat, pendentibus undique chartis
Saxonis Alfredi, quas inter subdita prælo
Vita jacet; prælo, cui solers Junius ornat
Lexicon, & prima ductas ab origine voces
Præparat Angliacas, nostræ nunc gloria gentis
Junius: ad laudem cui tantum contulit una,
Quantum omnes aliæ possint comprehendere linguæ.*

IMPERII

*Major Principi gloria est aliena invadere,
quàm sua tueri.*

DE rebus istis hodie agitur, Academici, quæ omnium animos & oculos ad se rapiunt & convertunt; De principe, inquam, & gloriâ: De his nihil novum, nihil inauditum dicam; ea dicam, quæ vos certissima habetis, quæ animis vestrum omnium, ac intimis præcordiis inscripta atque penitus infixæ sunt. Scilicet gloriam istam, quæ à devictis gentibus, à triumphatis hostibus, ab erectis trophæis, ab ampliato imperio parta est, maximam esse, quæ principi ullo modo accidere, vel potius quam ille virtute suâ sibi parare possit: illud est, quod putamus, quod ipso sensu percipimus, quod mente, quod (quicumque, ut sentimus, loquimur) linguis denique fatemur omnes. Communis is hominum sensus, communis vox; ut meritò in tam concordi, tam unanimi omnium consensu, Naturæ legem quandam agnoscatis, non tam gentium suffragiis latam, quàm patefactam; quam si qui ex animis eradicare, ac evellere studeant, eruant etiam illi cæteras istas notiones communes, quas eadem illa Natura in mente nostra inseruit, quas hætenus conservavit, quas in æternum est conservatura. Si veterum historias, si retroacti temporis monumenta scrutari velimus, quid uspiam gloriosius, quid magnificentius se nobis offert, quàm Alexandri & Julii Cæsaris nomina? Domuerunt illi gentes immanitate barbaras, numero infinitas, locis disjunctissimas, regionibus vastas; eâ celeritate latissimos terræ tractus victoriis suis illustrârunt, quâ peragrari posse videbantur. Hæc est virtus bellica, quæ eorum laudes tam latè jam spargit, quàm latè olim terrorem circumtulerunt arma; ut nullæ ullibi gentes sint tam barbaræ, tam literarum rudes, quæ de eorum gloriâ conticescant; nullæ tam immenso locorum intervallo diffusæ, quæ in eorum laudibus celebrandis non conveniant. Nemo est (credo) tam male fanus, qui horum gloriam comparatam velit cum illâ veterum Assyriorum regum, quorum nomina vix nobis supersunt, nec alii jam usui inserviunt, quàm ad vacuos istos temporum hiatus adimplendos, quos ipsi olim inertes transegerunt; vel Ægyptiorum illorum, qui extructis vastis lapidum molibus, æternam sibi gloriam istam frustra sunt polliciti, quam aggestis devictorum hostium acervis feliciùs superstruxissent, ultra Pyramides omnes duraturam. Sic nos de seculis præterlapsis iudicamus, sic posterì de nostro iudicabunt; ut, si qui nostrum aliter de hoc sentimus, nulla alia causa esse videatur, quàm quòd

de istis, quia præteritis, sine amore & odio, sine invidiâ, sine timore; de hoc, quia præsentis, perturbatè, & ut de rebus propriis solemus, non sine passione judicamus; dum gloriosa ista facinora, quæ vel meticulosi aggredi ipsi non audemus, vel defides negligimus, in aliis expavescimus, ac propterea calumniamur. O Incredibilis veritatis vis! ô invicta & efficax ejus potentia! in iis, quæ scientes fateri tamen nolumus, sensum saltem nostrum certissimis indiciis vel inviti propalamus. De hoc tam illustri omnium consensu, quem & ipse ille adversarius meus facilius in se dissimulare potest, quam extinguere, quid vos sentiat, jamdudum intelligo, quid & ipse sentiam, quid ille etiam sentire debeat. Quid ergo sentit? Credit nimirum paucos eos esse, qui rectè sapiunt, & sedatum sapientis judicium, insipientum omnium consensui antefereendum, qui nunquam non in errore consentiunt. Ita & vos omnes, & ego sentimus, ac deinde nè nihil illi concessisse videar, id etiam concedam, quod tamen plus esse puto, quàm vos unquam postulavissetis, vel quàm ego mihi met persuadere ullo modo possem; consensum licet quàm maxime universalem, falsum esse posse, & omnes gentes, omnes homines in mendacio convenire. Nihil jam admittam, quod rectæ rationi non modo consentaneum, sed & eadem plenissimè evitum non sit. Quid ergo? Nonne ipsa illa ratio suadet, majorem esse principi gloriam alienos fines invadere, quàm suos tueri? Ego sanè adeo usque majorem esse percipio, & penitus persuasus sum, ut cum hanc maximam esse agnoscam, illam nullam esse ducam. Quanquam id forsam optatius mihi videatur, ac instituto huic magis consentaneum; tuendi imperii gloriam majorem etiam, quàm ipse sibi falsò imaginatur adversarius, statuere: cum quantacunque sit illa, major semper futura sit hæc nostra, & quidem ita major, ut pro alterius augmento proportionè continuò crescat. Etenim attendatis, obsecro, Academici, primò rebus ipsis; deinde utriusque eventui, eique vel prospero, vel funesto. Cum ingruant hostes, cum circumvolitent armatæ copiæ, cum ferro & flammis omnia circumquaque devastent & depopulentur, Quæ gloria principi esse possit? quod illustre & generosum facinus, si tum demum arma capeßat; si enses faucibus suis intentatos repellat, vel inimicorum manibus extorqueat? si pestem istam ac perniciem, quam in suum & suorum capita machinati sunt hostes, in ipsorum pectora rejiciat; nisi id forsitan in Principe magnificentum esse contendatis, quod in vilissimo quoque mancipio videmus quotidie, & contemnimus? Siquidem nemo est tam perditus, tam abjectæ, tam desperatæ fortunæ, qui jugulum suum inultus percussori permittat, qui imminens malum non vi aliquâ aut dolo amo-

amovere conetur. Infimum quodque animalculum calcatum contra obnititur, & morsum remordet. At verò gentem finitimam, nullâ urgente necessitate, ultrò ad arma provocare, id, ut nunquam non cum aliquâ fortitudine est conjunctum, ita ut plurimum non sine maximâ suscipitur animi firmitate. Jam si eventus examinemus, & primò quidem utrinque felices; hinc novum Dominium acquisitum, & fines à majoribus positos, latius extensos; illinc avita jura facta testata, & fortunatè protelata; ea est immensa rerum discrepantia, ut cum illinc spectemus vetus Imperium, de quo iniquus foret princeps, si gloriaretur, quia à majoribus acceptum; injustus, si non defenderit, quia ideo acceptum, ut posteris sedulò traderet; hinc novum intueamur, in quo victor princeps nullum gloriæ suæ participem agnoscat; tota illa; quantacunque est, (& certè est quàm maxima) tota est, inquam, sua; à virtute suâ ipsi donata: nullam ejus partem decerpunt antecessores, nullam avus, nullam pater: ipsa illa rerum humanarum domina fortuna se in hujus societatem laudis non ingerit, nisi ut comes & pedissequa; cæteris rebus humanis dominatur; soli virtuti servit. Hoc est imperium, de quo meritissimè gloriatur Princeps, cum nemini acceptum referat, nemini transmittere teneatur; ac propterea, si hæredibus transmittat, non ut cæteri usufructuarii, æquus administrator appellabitur, sed liberalis donator. Deinde si eventus utrinque infelices ante oculos ponamus, illinc ereptum imperium, hinc novum non acquisitum; cum illinc summum sit dedecus, hinc præter successum nihil deest ad summam gloriam. At verò, inquiunt, injustum est alienos fines nullâ injuriâ laceffitum invadere; contra philosophiæ regulas, sorte suâ non esse contentum. De justitiâ jam dicam; de philosophiâ, vitio isto communis vitæ, & humani generis corruptelâ iterum dicturus. Quæro itaque à vobis, Academici, quid in principe injustum esse possit, quod ipsi collubescat, contra gentem exteram, nullo ipsi fœdere conjunctam? omne jus fundatur in fœdere, & ubi nullum est fœdus, nulla est injuria: Nec princeps ullus imperium istum, quod tenet, suum vocare ritè potest, nisi respectu ad alios ipsi fœdere sociatos, vel quo usque possideat, ac contra vires quascunque valeat possidere: quippe gradus isti, quibus ad quemcunque thronum ascenditur, sanguine maduerunt; ac quo jure ipse, vel antecessores sui Imperium ab alio eripuerunt, eodem planè (& hoc est summum, si nullum intercedat fœdus) ab ipso potest adimi. Tandem verò princeps aliis injustus utcunque non fit, verendum tamen, nè sedatam istam animi quietem, nè dulce suum otium ultrò perturbet; ita

I M P E R I I F I N E S

nempe suggerit lepida ista philosophia, quæ talem nobis Principem fingit, qualem Epicurus sibi deum: inertem, desidem, nullis occupatum negotiis, ac ideo felicem, quia otiosum. Fateor me nunquam hætenus mente assequi valuisse, felicitatem istam, quam in otio ponunt; sit tamen ille felicissimus, sit beatissimus humanæ vitæ status, concedam hæc omnia: quamdiu aliquid afferant, quod cum specie obtendi possit, feram: id deum ferre non possum, quod gloriosum esse contendunt. Honoris templum in montis fastigio prudenter collocarunt veteres; eo intelligi volebant, ad gloriam nullum, nisi per acclive, patere iter. O gloriosa Roma, si nunquam de Gallis, Germanis, Pannoniis, Dacis, Numidis, Syris, Parthis, Armenis triumphasses! si nunquam tot gentes, tam barbaras, tam feroces, tam diffitas devicisses! nunquam cum Carthagine de universi orbis terrarum regimine decertasses! ô gloriosa iterum futura, si te tot tuarum victoriarum, tot rerum sapienter, fortiter, magnificè gestarum pæniteret! Si repudiatis domitarum gentium spoliis, si neglectâ veteri istâ tuâ armorum gloriâ, in latebris istis, intra quas te conclusit pater Romulus, te denuò reconderes; ac paucis colliculis contenta, serò tandem ad casas redires! Quam inglorium id fuit, quam impotentis animi, quod angustis istis arvis, quæ primi tui arabant coloni, multâ glande, & montanis fragis beati, non contenta, latiùs prorepisti, quod Euphratem, Istrum, Atlantem, & Oceanum victricibus aquilis lustravisti, hisce etiam finibus coërceri nescia? At verò si Princeps suâ, quidni & nos forte nostrâ contenti esse debemus? Quid artes excolimus, libros terimus, studium inutile ponimus? Quid assiduis laboribus, nocturnis vigiliis, in arduis istis Philosophiæ & Matheseos perscrutandis nosmet fatigamus? Ad vos provoco, Academici; nihilnè quæritis tam pertinaci, tam improbo labore, præter beatum istum animi habitum, quicum (mihi credite) nemo nascitur, quem nemo unquam assequetur? At si nobis liceat honores ambire, gloriam appetere, vitæ hujus commoda virtute nostrâ lautiora nobis & ampliora procudere; quin & idem principi liceat: ô miseram! ô detestandam principum sortem, quibus ita à fato comparatum sit, ut ipsi soli sint inutile ac deses mortalium genus; quibus omnis ad gloriam præstructa est & præpedita via: nunquam, Academici, nunquam id credam, vos ita sentire posse: poterit id consultò & de industriâ factum videri, si quis ea, quorum ipse sibi conscius sit, laudaret; id prodigii loco habendum, si quæ aliis ingloria, contumeliosa, turpia esse putatis; in iis vos ipsos quotidie versari confitemini, versatos fuisse gloriamini. Verumtamen hæc omnia
tandem

P R O F E R A N T U R.

tandem revocemus, & quæcunque, si minùs ornatè, nervosè saltem hucusque diximus, indicta reputemus: videatis, quantâ cum fiduciâ, quantâ cum securitate in hâc causâ agam; quàm non reformidem, nè adversarius meus ea vobis hodie persuadeat, quæ vobis ipsis nunquam persuadere potuistis. Magna sit principis gloria sua tueri; & ne parum largitus fuisse videar, quantacunque ipse volet. Hinc ergo creditis vel minui, vel obscurari posse alienos fines invadendi gloriam? tantum id abest, ut illustrior etiam fiat; cum qui alienos invadat, is optimè tueatur suos. Quam immensam verborum copiam, quam incredibilem dicendi ubertatem suppeditarent hujus rei exempla, ex omnigenâ historiâ repetenda? quam fusè mihi enarranda forent gloriosa ista Agathoclis & Scipionis Africani facinora, quorum ille ex Siciliâ, hic ex Italiâ, uterque in Africam & hostile solum, bellum patriæ funestum cum gloriâ suâ, & reipub. salute transtulerunt? Hæc tamen omittam, & ideo quidem omittam, nè feliciter potius successisse dicatis, quam prudenter fuisse suscepta; quanquam ea, quæ eodem modo semper eveniunt, non tam à casu producta, quam à prudentiâ ordinata videantur. At fingamus nosmetipsos medio gentium bellicosissimarum positos; sint illæ opibus graves, armis claræ, classibus instructæ, com meatu abundantes; cæteris, quæcunque ad bellum finitimis inferendum, ad illatum prosperè propulsandum optari queant, beatissimæ: hoc tam misero rerum statu si inertes ac desides esse velimus; si fortes glorioso: quis nostrum tam aversus à vero, tam oculis, tam mente captus esse possit, qui expectare velit populos istos, qui bellum facere & posse, & non nolle censendæ sunt; spem imperii & rerum amplissimarum, ultrò sibi per socordiam nostram oblatam neglecturos, & salutem nostram opibus suis antepositu-
 ritos? Hæc profectò non credimus, & tamen viri fortes reip. satisfecisse videmur, si hostium furorem & tela repellamus; gloriosius esse putamus, impetum sustinere, quam facere. At si ulla sit Imperii tuendi gloria, gloriosius etiam hostes invadere, quam invadentes repellere; ideo saltem, quia tutius. Neque enim par est belli publici conditio, & gladiatorum pugna; In hâc si inclinato, vel leviter inflexo corpore aggressoris devitetur ictus, facilis est victoria contra imparatum & indefensum: In illo cædes cædi viam parat, & cladi clades: incendium per ædes sparsum contiguas rapit, nec contranitentibus hostibus & ventis facile potest sisti. Difficile est longum veterum excutere, & animos ac manus, utrosque bello insuetos, ex improvise armis assuefacere. At verò si militum præsidia, si nocturnæ vigiliæ, si munimenta, fossæ, parietes, si sapientum denique consilia, contra ho-

PROFERANTUR IMPERII FINES.

stes istos, in quorum medio positi sumus, tutos nos præstare valeant; contra hos tamen qui in medio nostrum sunt, qui per desidiam & otium nati, per nequitiam luxum & scelus aucti, intestinam aliquam quotidie perniciem reip. moliuntur, parum valebunt. Iisdem illi munimentis sunt tuti, iisdem mænibus continentur & constringuntur; ipsæ illæ nocturnæ vigiliæ, quæ civium securitati intendere debeant, nefariis eorum cætibus pariter præsidio sunt; nec consilia ista metuunt, quorum ipsi non suspecti participes fiunt. Si tamen illustrantur, si erumpunt omnia; si neque nox tenebris obscurare clandestinos cætus, neque privata domus conjurationis vocem parietibus continere potest, facilius tamen deteguntur, quam comprimuntur: Multi sunt in rep. tam stulti, ut grassantem perniciem nequeant videre; multi tam improbi, ut nolint: ut deleantur seditiosi vel ejiciantur, contra utrumque pugnandum erit; illorum cæcitatem, horum nequitiam. Si tandem diligenti principis cura, ac providâ vigilantia expellantur vel extinguantur artifices sceleris, manebit adhuc stirps & semen malorum, quod multos post annos in novam pestem renascetur, & repullulabit. Contra hæc tam multa, tam gravia reip. pericula, unicum est remedium, gentes finitimas invadere: sic reprimemus popularium furorem; sic retundemus exterarum gentium aciem. Quin ergo tandem expergiscamur, nec diutiùs in tam ingloria, tam damnosâ pace consenescamus. Eamus, qua devictorum hostium & servatorum civium gloria, qua rerum amplissimarum spes, prudenter & magnificè gerendarum occasio, qua illustria veterum exempla, qua communis naturæ vox, qua primævæ denique fortitudinis memoria, & virtus nos vocabit nostra.

Major Principi gloria est sua tueri, quam aliena invadere.

Imbelles vi opprimere, incautis infidias struere, innocentibus nocere, immanium ferarum est (Academici) inter quas iusto & iniusto nullus est locus: quibus quicquid audent, quicquid possunt, id totum licere jure arbitramur. Alia vero homines decet vivendi ratio, quibus inter fas & nefas, inter turpe & honestum quid intersit, benignior natura scire concessit. Cum palantes & legibus soluti antiquitus egerunt mortales, obviis quisque pro hoste fuit, & infirmior fortiori in prædam cecidit. Huic malo ut remedium adhiberent, societates inire, & politias instituere cœperunt, quarum hæc ratio, hic finis, ut quam singuli vim propulsare non valebant, eam universi conjunctis opibus repellerent. Postea vero se suaque in tuto conservare haud contenti, avaritia & ambitione stimulantibus, mali homines aliena invaserunt, & quo flagitia sua minus vulgo innotescerent, rebus turpissimis speciosa imposuerunt nomina, sc: expilatarum gentium spolia, trophæa nuncuparunt; & bellum vocarunt, quando exercebant latrocinium. Cur autem adeo infamis audit Erostratus, qui ut posteris notus esset Dianæ templum incendit; cum illi, qui magnas subvertunt urbes, & amplas regiones populantur, in titulis suis hæc ponant; & Numantini, Macedonici, aut Africani cognominibus superbiant? De infestissimo suo hoste, ipsa sc: humanitate maxima reportantes trophæa; atque seipsum tum demum nasci existimarunt, cum alios morti dederant. Dici vix potest quanta pestis, quantum monstrum est rapax & ambitiosus princeps; nec enim exprimi queant, aut quæ in bello victores admittunt scelera, aut quæ victi patiuntur mala. Quis non horret videre urbes præclaras in cineres conversas, regiones totas pulsas incolis in solitudinem mutatas; fertilesque agros, cessante cultura, situ & squallore obductos, vepribus & dumis horridos? Quis fideis oculis aspiciat, ingenuas virgines ad stuprum raptas, matronas gra-

IMPERII FINES

ves ludibrio habitas, & venerandos senes contumeliose & indignissimis modis tractatos, quos nec ætas nec prudentia tueri potuit? Quis nisi attonitus audiat, captivorum querelas & gemitus, nunc amissam patriam lugentium, quæ in illorum ruina suam ploravit; nunc parentes aut liberos crudeliter interemptos deflentium; maxime vero suam ipsorum sortem, lachrymis & lamentis prosequentium, quibus in servitute, morte ipsa longe graviore, vivendi dira necessitas imposita est. Ne memorem sanguinis rivos late per campos manantes, & ex ipsis cadaveribus summo humani generis opprobrio extructum vallum; & ut uno omnia verbo dicam, cuncta jura tam sacra quam profana summa impietate passim violata. Apage Othomanicam istam gloriæ sitim non nisi immenso sanguinis oceano sedandam. Apage vesanum dominandi pruritum exteris, suis, immo & toti orbi gravem. Tantine popularis aura, & inanis triumphus honos, ut tot diruta, tot incensa oppida, totasque regiones igne & ferro vastatas pensare valeant? Sed cum incerta admodum sit Martis alea, quis Jani templum aperturus, sibi promittere audeat felicia se arma moturum? Quanto igitur satius est alienis non inhiare, quam res suas in discrimen adducere? Parum est quod bello quaeritur, & quo facile carere possumus, magnum quod amitti potest. Nulla quippe tanta potestas habetur, quin gratior potestate sit libertas; quam sæpius amitti, semper autem in bello periclitari constat. A diris autem belli malis, ad jucundius argumentum se convertit stylus, nempe pacifici principis laudes, qui diis ipsis similis censendus, qui acceptum nempe à majoribus regnum posteris tradere satis habens, nunquam nisi coactus & sui tuendi causa sumit arma; neminem ille injuste, nec quisquam illum impune provocat. Et certe nulli magis convenit acriter sua vindicare jura, quam cui aliena invadere summa religio est. Novum equidem ille cum Alexandro videtur exoptare mundum, sed longe alio consilio, nempe ut spatioso suo animo par sit benefaciendi materia; & benevolentiae suæ fines hucusque ad unicum mundum contractos, ulterius posset extendere. Quid autem in eo potissimum celebrem, justitiam an fortitudinem, prudentiam an animi moderationem

an-

NON PROFERANTUR.

anceps plane & incertus hæreo, adeo harum virtutum quælibet me totum in suas partes trahit, ut ex hac pulcherrima lite omnes pari jure victrices, illius splendorem undequaque augment. Tali certe principe nec majus nec divinius donum humano generi, à diis immortalibus tribui potest. Hujus victoriæ veram laudem merentur, utpote qua de hostibus subactis, non de vicinis per injuriam spoliatis referuntur. Hujus caput vere exornant palmæ oleis intertextæ. Hujus clarissima fulget gloria, nullo dedecoris confinio imminuta, nulla avaritiæ, vel ambitionis labe obfuscata. Non enim bellis bella necdens, novam semper victricibus armis materiam quærit, nec bellum gerit, ut triumphet; sed triumphat quia vicit, & vincet quia nunquam injusta capeffit arma; hostesque suos virtutis tantum imperio subigere studet. Pax, quæ raro aliis, illi semper finis est belli; nam quod difficilimum est, & insigne moderati animi specimen, quibus terminis imperium, iisdem etiam imperandi desiderium coercetur. Pacis autem studio quid principi gloriosius? Cujus innumera commoda, usu nobis & experientia satis cognita, persequi nimis longum esset. Gratulari utcunque liceat fælicissimum Britanniae nostræ statum, ubi læta & pacata omnia, ubi artes vigent, commercium floret, ubi sua regi majestas, subditis libertas, ecclesiæ dignitas, literis & academiæ honos constat, quæ cum tota Europa diris belli tempestatibus jactatur, vere alter orbis audit, & invidenda tranquillitate, omniumque bonorum ineffabili affluentia beatur, ubi felici certamine contendunt princeps & subditi, utrum ipse melius regat, an illi obtemperent.

TRANSACTIO PHILOSOPHICA.

SIVE

Metamorphosis Atomistæ in Muscam.

Imperii sacros Regina scientia fines
Fixerat, immensosque diu toto orbe triumphos
Inviolata egit, postquam fundamina certa
Inviictus regni posuit Stagyrita futuri;
Et nullos hostes, ipsis venerabilis annis,
Invenit; donec tandem arma rebellia sumsit
Ultima progenies, tantaque indigna Parente;
Quam fædo (ut fama est) tulit ignorantia partu.

Exulat hinc cum pace pudor, subiitque tyrannis,
Ingeniumque ferox, atque artes mille nocendi.
Vidi ipse immeritas animalia solvere pœnas,
Tortor ut accessit Busiride sævior ipso,
Vivæque mox cultris præcordia nudat acutis.
Vidi ego perspicuis alia expirantia vitris,
Postquam vitales cefferunt follibus auræ,
Cum gemitu insontes animas simul exhalârunt.

Quis Divûm interpretes dicat, quo numine læso
Tam fera tartareis pestis sese extulit undis:
Fortunæ incertis quæ casibus omnia ponit,
Lucentesque polos, & terras æquore cinctas?
Nullus enim rector cælesti fulminat aulâ,
Conditor ipse sui cæli; verum impete cæco
Particulas pulchrum Fortuna coegit in orbem.
Quisque sibi Deus est, & habet sub pectore numen.
Quod si sacra parens periturum deserat orbem
Natura, & mundi moles operosa labore,
Ingeniosa nigris sudabit turba caminis,
Et fornace suo omnipotens dabit omnia Cyclops.

Sensit ubi Natura sibi nova bella parari,
Ulterius non passa malum est, sed limina Divûm
Indignata petit, vestis quam candida circum
Velavit, gemmis fulgentibus intertexta:
Exhibuitque procul, miris variata figuris
Astrorum motus, lunæ fratrisque labores.

Illæ ubi sydereâ vestigia fixit in arce
Limen adit superum, sacraque ita voce profatur.
Nostra Syracusius fragili miracula vitro,
Cælestesque senex audax cum pingeret orbem,

Ornastis

TRANSACTION PHILOSOPHICA.

Ornastis placido, superi, cælum omne cachinno :
 Mirati his tangi mortalia pectora curis.
 Prima quidem melior, Saturno rege beatâ,
 Curarum immunis, quibus hæc nimis æstuat, ætas :
 Nondum sollicitæ rerum cognoscere causas;
 Mollia securæ peragebant otia gentes,
 Me varias volvente vices & lucis & anni.
 Sed nova gens hominum, & malè sedula nata propago est,
 Omnia quæ strepitu & studio perturbat inani ;
 Me sequitur vigil ista cohors, & mille fugacem
 Impia scrutatur latebris, positoque pudore,
 Longevam jactat se denudasse parentem.
 Ast ego, dum nudam passim me exponere tentat,
 Per labyrinthæos fugio pudibunda recessus ;
 Insequitur, juvat igne latere, requirit in igne ;
 Mox undis misceri, & sedula quærit in undis.
 Ima sæpe etiam volui tellure recondi,
 Cogor at effossis iterum remeare metallis.
 Mox etiam aereo volitans super æthera curru
 Detegetur, & tenues librantur lancibus auræ.
 Sæpe vel arboreo quæsi vi in cortice sedem,
 Nullam turba mihi dedit imperiosa quietem.
 Prensanti similem, similem jam jamque tenenti,
 Per varias rerum species, perque omnia duco
 Nondum intellecta, & vanâ spe tudo sequentem.
 Quin turbam hanc justas jam ductum, o numina, pœnas
 Solvere stultitiæ fas est, mentisque profanæ.
 Non etenim qui vis, alti licet incola cæli,
 Omnia Naturæ poterit secreta referre.

Assensere Dei, folio cum Jupiter aureo
 Alipedem, ut pœnas sumat, jubet ire ministrum.
 Area per medium paribus Cyllenius alis
 Labitur, & doctas Sapientum contigit ædes.
 Tum densam nebulam circum se fundit, & intrat
 Per medios, studia explorans, neque cernitur ulli.
 Interea primus qui voce silentia rupit,
 O socii, exclamat, nobis nova gloria surgit,
 O quantum Natura novæ jam cesserit arti !
 Debilis est oculorum acies, & corpora parva
 Vix imperfecto pertingit acumine visus ;
 Conspicienda dabit minima hoc mirabile vitrum,
 Quodque manu tenuit, vitrum porrexerat ultro.
 Forte levi circumvolitat dum musca susurro,

TRANSACTION PHILOSOPHICA.

*Tramiteque incerto spatiosam circinat aulam,
Hærebat tandem, de summo pendula tecto.
Ecce aliquis subito graciles ex ære catenas,
Retiaque & laqueos, tales quæ fecit in usus,
Applicuit, muscamque tenaci compede vincit.*

*Inde interposito spectant miracula vitro,
Mirantur molem immensam, atque immania membra,
Igneus ardor inest oculis, stat corpore toto
Sylva minax, (neque enim visus spinosior Histrix)
Nunc patulos lustrant intento lumine rictus,
Hinc vocat attonitos ingens ex ore proboscis;
Qualem nec Lybicæ jactabit bellua terræ,
Turritas moles & propugnacula gestans.*

*Tum vero densas aufert Cyllenius umbras;
Quasque hominum turbas solers industria fecit!
Hic labor, hoc opus est! sic famam quæritis, inquit.
Accipite ingentis justissima præmia curæ;
Vos eritis quicquid vitro spectastis in illo.
Inde (fide majus) varios traxere colores,
Et solita incipiunt sensim decrescere formæ;
In pennas abiere manus, pro crine decoro
Fulgenti torum tegitur lanugine corpus;
Propedibus, lentis tenuantur crura flagellis,
Fustaque jam moles, facies & prona videtur.
Mox celeri incedunt passu, subitoque sub auras
Tolluntur, summique petunt laquearia tecti.*

*Antiqui remanent versa sub imagine mores:
Nam vitæ (ut referunt) non immemor ante peractæ
Mentem animumque illis prudens natura negavit.
Hinc vano strepitu, cæcoque errore feruntur,
In præceps agit Eurys atrox, mox turbine raptat
Sublimes agitans, & inania prælia miscet.
Mille etiam peritura modis circum agmina ducunt,
Fucus acerba sonans, & pictis Cantharis alis,
Oestrumque, Crabroque, & mole ingens Scarabæus.
Sæpe apibus sonitu stridenti ubi bella minantur,
Cerea pennatis vexant alvearia turmis;
Extemplo glomerantur apes, pennisque coruscant
Invictæ, turpemque abigunt à mænibus hostem.*

*Ab quoties teneras morsu læsere capellas,
Et sole æstivo lassus, spatioque viarum,
Frontem occursantes damnavit sæpe viator?
Sæpe renascenti cum vere coagula traxit*

TRANSACTIO PHILOSOPHICA.

*Lacteus humor, & alto à margine pinguior extat,
Mille venenatis fundunt sese agmina rostris,
Impuro & niveum nectar corrumpitur haustu.*

*Non vobis dulces distendunt ubera vaccæ,
Forte superveniens exclamat rustica conjux;
Inde graves turmas, & poto nectare tardas,
Indignata procul manibus virgaque repellit.*

*Sed meritas solvunt pœnas, cum accendere parvam
Præmonuit nox alma facem, volat inscia turba
(Sive hic flammantes sylvas, camposque intentes
Credit, seu rapit in certam, sors dura ruinam)
Per spacia incertis alis tenebrosa vagatur,
Ad sese attonitam donec trahit aurea lampas.
Seu quondam volitans sublimis in aere milvus,
Subjectis lustrans leporem cum vidit in arvis
Flectitur in gyrum, spatiisque remotus iisdem
Usque videt prædam, ductis, per nubila spiris:
Lampada sic torto levis ambit turba volatu,
Lucentesque pyras & non ignobile bustum
Ascendit demens, quæsitisque ignibus ardet.*

*Sic dum nativum memorat, renovatque furorem,
Ingentes pœnas vitæ dat musca prioris.*

SHELDONUS REDIVIVUS,

SIVE PRO

ARCHIEPISCOPO CANTUARIENSI

SOTERIA.

DU M gemit oceanus, furiis agitur & orbis,
Arma viros laniant, & bellum vulnerat urbes;
Dum segnes, querimur tantum, tot prospera Galli:

Aurea solus agit semotus ab orbe Britannus
Secula, solus agit tranquillæ tempora pacis.

Nulla vident nostras obliquo sydere terras
Numina, non cæli nobis, non astra maligna,
Neve Deos querimur; felicibus esse Britannis
Quid vetat, aut patriis arcet sua gaudia festis?

Sævius ecce armis, quovis & sævius astro
Fama malum, cunctos lacrymis immerberat Anglos:
Brutigenæ gentis solatia, nobile culmen
Oxonii pariterque decus, mendacia famæ
Abstulerant, Romæ invidiam, tetricæque Genevæ,
Neglectæque nimis certum virtutis asylum.

Non opus est armis nostram turbare quietem,
Non astris opus est timidis sua fata minari;
Tristia mendacis patimur nos vulnera famæ,
Felicesque necant, mediâ vel pace Britannos.

Ardens Oxonium, falsi præconis inhæret
Labris, rumoremque agrâ præconcipit aure,
Verum finxit Amor.

Obruta tunc nimio facilis matrona timore,
Ultima præfagit, tremuit vel præfule dicto;
Sed tota, audito Sheldoni nomine, torpet.

Non mora; ter mæstos, versus sublime theatrum,
Contorquens oculos, atque hinc ad sydera, palmis
Conjunctis, vultu cælos, Parcasque minaci
Suspiciens, inquit; frustra mea vota tot annos
Templa ferunt, frustra vestrum, Dii, numen adoro,

Affidua

SHELDONUS REDIVIVUS.

*Affiduâ superos cultrix & voce fatigo ,
Sheldonum redimant avidis nisi vota sepulcris.*

*At si forte preces nil flectant numinis aurem ,
Nil pietas , meritumque viri , nil plurima virtus ,
Flecteret hoc saltem , (Divis monstratque theatrum)
Hoc saltem potuit Sheldonò avertere fata ,
Atque exoptatam Musis donare salutem.
Plura loquuturam tenuit reverentia Divûm.*

*Altior inde dolor verbis , majorque querelis ,
Solvitur in fletus , lacrymis suspiria miscet ,
Invocat ingeminans Sheldoni & amabile nomen.*

*Ægram tum cumulo ingenti benefacta salutant
Matrem , gratâ irâ memorat , quibus ille rebelles
Dictis raptos , pompam fuditque superbam ,
Impia cùm sacras pepulerunt fœdera Musas
Oxonio , & cessêre simul , jus , fasque , piumque ;
Præsulibusque datas sedes , ornataque Lambethæ
Atria , collapsas gentes , proavosque resectos.
Hæc volvens , relevata parum , se erexit , & inquit ;*

*Quantillam partem fero vulneris ? ipse Senatus
Cum populo commune gemunt in præsule damnum :
Pluraque languescens , simul & majora , siebat.*

*Non tantùm raptos deflevit Roma penates ,
Eversosque Deos , cùm Galli durior ensis
Indomitam flammis , & sanguine pasceret iram :
Neve tuos sic , Roma , focos , non fana , laresque ,
Barbara disjectis læsêrunt fulgura templis ;
Læderet ac nostras tanti mors præsulis aras ,
Musarumque domos , sacras & Apollinis ædes.*

*Mœrentiûm totas per gentes sparsa caterva ,
Orphanus , & viduæ , qui Cæli cura , tuique ;
Quotquot & afflictos donis solaris opimis ,
Concilians æquis querulorum murmura fatis ;
Ad divos , ad templa volant , atque agmine facto ,
Asperiora suis curis jam fata , precantur ,
Avertant : ægræ , superi , succurrite turbæ ,
Et date Sheldonum , vosque hæc absoluite culpâ.*

SHELDONUS REDIVIVUS.

*At Lambethani, quos integra fercula pascunt,
 Pauperiemque levat quorum Croydonia mensa,
 Non fractis, lacerisque cibis, sed munere pleno;
 Concurrunt pavidì, raptimque altaria quærent,
 Et flexis genibus prensant delubra gementes,
 Sollicitique orant: siquid clementia cæli
 Respicit afflictos, aut rerum curat egenos,
 O superi, prohibete minas, hunc tollite casum;
 Sheldonò vitam, aut nobis concedite mortem;
 Quos sequitur vel certa fames, & tristis egestas,
 Hospitio pulsos, plenâ mensâque carentes:
 Præsulis & nostrum miscetis funere funus.*

*Sic ursere Deos, donec raucedine lingua
 Defecit, riguère manus, lassataque Clotho
 Paruit, atque dedit, votis devicta, salutem.*

*Dii voluère suum; sed maxima pondera rerum,
 Desolatæ aræ, nimium derisæque sacra,
 Sic flexère Jovem in nostros ut fœneret usus.*

*Sit cæli fortuna tibi, dùm numine terras,
 Præsul sancte, beas; tua, par superisque salute,
 Ut bonitate fuit, sit vita; perennis utrisque
 Et pariter felix, fato omni major, & urnis.*

*Cælum serus adi, positis cùm secula turbis
 Mitescent, curisque tuis non indiget orbis,
 Sponte colens rectum, longo tractabilis usu,
 Ponderibusque minor tutis suffecerit Atlas:
 Lætus ubi occurret Carolus tibi tecta Tonantis
 Intranti, officiique memor, quod præstitit olim
 Intemerata fides, dominum per mille pericla
 Carceris, atque maris, per vim licet, usque secuta,
 Ascribet Divis, primoque locabit in orbe.*

*Te Carolina manus decorabit lumine puro;
 Splendidior reliquis quàm Laudi stella pudorem
 Incutit, attonitis fulgetque serenior astris.*

TEMPLUM

TEMPLUM ACADEMICUM

INSTAURATUM.

MUSA Theatralem toties experta palæstram,
Et meditata novos, circo plaudente, triumphos,
Sheldonumve loci Genium, doctosve paratus
Bodlæi, toties felici in carmine pingas.
Fleste gradum, paulumque sacros mirare penates,
Haud tam mole sua, quam religione verendos.
Pande sacros latices, Solymosque imitata poetas,
Grata instaurati celebres encænia Templi,
Quod pietas antiqua dedit, cui nupera virtus
Optatum decus, & meritos afflavit honores.

Usque adeo Oxonia est gentis fecunda togatæ,
Et culta innumeris, quos nutriit ipsa, patronis,
Qui decorant Musas, & qui decorantur ab illis!
Usque adeone diu sedes dilecta monarchis
Audiit, & regni decus & tutela Britanni!
Dum lævâ sceptrum, dextra complexa libellos,
Augustæ frontis gerit ornamenta coronam,
Haud magè structuris, quam pulchrâ prole stupenda,
Una Europæas poterat sprevisse sorores.
Cernite pacifico lætantur ut omnia regno!
Ut rutilant Ædes, quas incolit Anglus Apollo!
Cernite ludentes almæ circum ubera matris
Florentem sobolem, formosas undique natas,
Omnes diversis studiis & dispare forma.
Magnificas alias, alias juvat esse decoras,
Quin rivali omnes audent contendere cura.
Quælibet ornatum sentit speratve futurum,
Maxima pars cassas senii eluctata procellas,
Æternam sibi met spondet reparata juventam.
At pars sacra jacet! jacet heu neglecta Maria!
Et Divæ ornatum, faciemque effæta reponit;
Quæ toties bibulas doctis sermonibus aures
Pellexit, totiesque preces ad sydera misit.

TEMPLUM ACADEMICUM

*Sæpius hoc uno infelix Academia, curas
 Expressit, frustra votis delubra requirens,
 Digna sui delubra, atque hospite digna Tonante.
 Spem primam, primosque dedit Sheldonus honores,
 Et pia venturis fecit præludia cæptis;
 Dum Divæ vetuit misceri Palladis ædes,
 Et vaga virgineo subduxit scommata templo.
 Alter Præsul adest, cujus sub sydere fausto,
 Et cura assidua moles operosa theatri
 Surrexit, templumque simul; cui maxima velle
 Summa dedit virtus, mentemque ad maxima natam:
 Ille indefessus, magnisque exercitus ausis,
 Spargit inexhaustos latices de fonte perenni,
 Qua patet Oxonium, qua publica commoda consent,
 Qua privata vocent, studio ac hortatibus instat,
 Ille animo sacrum modulum, sumtusque revolvens,
 Curat & urget opus, quam tanto Præsule dignum!
 Conciliatque decus quantum finit ætior ædes.
 Quis sileat laudesque tuas, tuæque ampla, Bathurste,
 Munera, tercentum (proh! sacra impendia) libras!
 Quis doctæ patulæve manus miracula pandat
 Pro merito? tua Musa tuos instaret honores,
 Tu genio, & donis, nostras depingis Athenas.
 Læta diu, florensque tuis Academia curis,
 Te patrem agnovit, jam magnum experta patronum;
 Atria tesserulis signant distincta Bathurstum:
 Marmora conclamant, hunc rostra, hunc pulpita nōrunt,
 Hoc sacrum æterno sculpetur marmore nomen.
 At quo Musa impar tanto tuis argumento!
 Hæc tacite stupeas molimina, digna Maronis,
 Digna suo calamo; stupeas venerabile donum
 Marmoreos lapides.
 Nunc juvat & visu mirari, & carmine templum.
 Quam supero fastu spatiosum fabrica vicum,
 Et, licet ingratos, despiciat candida cives:
 Commoda, pulcra situ, è medio circumspicit arces
 (Quas amat ante alias, solasque agnoscit alumnas)*

Seu

IN ST A U R A T U M.

Seu centrum Oxoniæ, seu cor magè dicere possis;
 Unde fluunt, refluuntque sacræ spiracula vitæ.
 Augusta aspectu primo perstringit ocellos
 Porticus, ut niveis radiat suffulta columnis,
 Sculpturis varia, & variâ spectabilis arte!
 Defendit sacros aditus pulcherrima virgo
 Cum prole ætheria, (quæ mascula gratia vultûs
 Virgini inest prolique!) jubet procul ire profanos;
 Et vetat impuros tam castum insistere limen,
 Invitatque pios, patulisque amplectitur ulnis.
 Pyramis ætherias inter pulcherrima moles
 Emicat, ut sensim consurgit in aera conus,
 Subiectamque basin despectat lumine læto!
 Hoc priscae pietatis opus. Sed serior ætas
 Addidit innumeras longo, & pulcro ordine pinna.
 Auctior his ædes placitæ spectacula pompæ
 Dat procul, & graditur, qualis Berecynthia mater
 Cælicolûm media incessit turrata per urbes.

At nunc Musa oculos sacra in penetralia flectas.
 Pars ea, quâ pandunt divina oracula mystæ,
 In veterem (ut perhibent) rursus revoluta figuram,
 Ad latus occiduum læta & pudibunda recedit,
 Qua recta accipiens orientia lumina solis,
 Mystica divinæ procul aspicit atria mensæ,
 Et procul amotam spectat reverentiùs aram.
 Major sacra domus, majori lumine ridet;
 Quam sibi dissimilis! quantum mutata refulget!
 Olim qualis erat! quam parci conscia cultus!
 Quo prius aspiceres oculis pedibusque molesta
 Rudera, & argillæ solidato fragmina saxo
 Compacta, & sparsos lateres, tumulique peresi
 Ruptas reliquias, forsân ceimelia digna,
 Et sanctè servanda illis, quibus unica cura est
 Mutatos ridere lares, & sola trophæa
 Temporis, ac tritam mirari martyris urnam.
 Plus solito jam fulget humus, jam marmore tellus
 Strata, ruinosam faciem sulcosque seniles

Lævigat,

TEMPLUM ACADEMICUM, &c.

*Lævigat, in vitri morem, chalybisve politi,
Ut nulla æquatos gressus festuca moretur.
Qualis planities in pictâ valle renidet,
Quam manus artificis, saxumque volubile rasit.*

*Machina stat medio vocalis pegmate fixa,
Et segetis pictas classes ostentat abenæ:
Hæc animata sui motu pulmonis anhelò,
Circinat excussum taurino è carcere ventum,
Et patulos vario tubulos modulamine replet.
Ut micat erranti digito libata, gravesque
Inspergit numeros operoso pollice pressa,
Concitat affectus tardos, lenitque rebelles!
Totas harmoniæ vires complectitur una,
Una potens cognatæ animæ, superumque choreis
Æmula, divino miscet commercia plausu.*

*Aspiciam quocunque loci, nitidum omne coruscat,
Undique lautities, merita undique gratia templo.
En, qualem matrona velit, reverenda venustas!
En pulcra hæc sine luxu ædes! non illa paratus
Magnificos ambit, non qualem curia pompam
Romana ostentat, Venetive superbia Marci:
Non quantum celebrata crepat Lauretta sacellum,
Lauretta Italiæ stupor & mercatus, onusta
Furtivis spoliis, quæ credulus obtulit hospes.
Hanc (quibus est cordi fallax pietatis imago)
Luxuriam jacent, at nos juvat esse modestos,
Dum licet esse piis: at nostra sacratior ædes
Custodem vivâ describit imagine Matrem,
Et Divam referens solitâ pietate, decoro
Cultu etiam gessit Divam assimulare Mariam,
Regis Idumæi pompas, fastumque perosam.*

*Quin tandem converte oculos. Rude ponè sacellum,
Religione diu sacrum, senioque verendum,
Cælis nota domus (qua vœligale quotannis
Obsequii pendunt compulsi symbola cives)
Increpat artificesque moras, tardosque patronos.
Ab pudet! his cytharam deponas flebilis aris,
Votivamque Deo suspendas, Musa, tabellam.*

REGINA

R E G I N A

A D

THERMAS BATHONIENSES.

JAM resides Heliconis aquas, montemque bicollem
Musa oblita, novos concepit mente furores;
Et majus meditatur opus, divamque Britannam,
Delicias curamque poli celebrare, superba
Ambit, & officiis vinci indignata, per ipsas
Ausu sequi salebrasque viæ, casusque locorum;
Donec ad optatam liceat pertingere ripam;
Ripam, sulphureos ubi concoquit Ætna vapores,
Atque bituminibus miscentur flumina lentis;
Bathoniæ antiquas sedes ubi visit Avona,
Quæ par miranti tacito præterfluit amne.
Hic fœcunda suos pandit natura recessus,
Hic miseris non empta salus, sed grata dolorum
Morborumque patet requies, donaria cunctos
Hic credam fuisse Deos, & numina curas
Sic testata suas, nostrosque miserta labores,
Hisce salutiferas posuisse in sedibus undas.
Huc & quæ sacris Paradisi allabatur oris
Confluxisse reor lympham, Phœbumque lavacris
His artes vovisse suas, miracula tanta
Attonitum variis implent rumoribus Orbem.

Jam sileat Chiron, doctique Machaonis artes,
Et quæ Thessalicis potuit Medea venenis:
Hic versus rerumque vices, & fata retexi
Spectamus, multi sæva de morte triumphos
Natura mirante ferunt, morbosque relinquunt
Ut palmæ monumenta suæ, spoliatur & ultrix
Assuetis Libitina rogis, Parcæque severas
Nil leges valuisse dolent: Quem prægravat ætas
Morbida & imbellis, mox indignansque sepulchrum

M

Impa-

REGINA AD THERMAS BATHONIENSES.

*Impatiensque rogi, vivaces induit annos,
Illudens fato, tumultisque voracibus artus
Eripit effætos, & se stupet esse renatum,
Præsentemque Deum calidis agnoscit in undis.*

*Has, decus Angliadum Catharina, pudoris imago,
Orta dynastarum de stemmate gentis Iberæ,
Has invisit aquas, tali comitante catervâ,
Qualis sylvicolum fertur cinxisse Dianam
Gargaphiis dum lavit aquis; non gratior olim
Castalios latices intravit nymphea, nec unquam
Bathonicas visit sedes augustior hospes;
Tam speciosa errat per balnea turba, putares
Naidas in nostro posuisse cubilia fluctu.
Reginæ adventum testata superbior unda,
Indignans nimis arcta suas confinia ripas,
Gestit in occursum ruere, & dare basia plantis;
Intrantem & primas lambentem gressibus undas
Mox famulæ comitantur aquæ, latæque sequuntur,
Subsiduntque novo pressæ sub pondere Lymphæ:
Vix medias pertingit aquas, cum læta fatetur
Se propius sentire Deum, tam vividus artus
Spiritus informans refovet languentia membra,
Quod quamvis videat, stupet ipsa incredula factum.*

*Jam Medici migrate doli, damnentur inanes
Chironisque artes, & inutile numen Apollo:
Hic majus numen medicinam exercet, & artes
Hic peragit natura suas, virtute stupenda
Longævi reparans pereuntia secula mundi.*

*Ante tuos, Regina, pedes prostrata Camæna
Hos tibi successus optat, superosque movere
Ausa est, ut redeas populi pia cura Britanni,
Aspiciens lætos Thamisisno è gurgite cives,
Dum reboant reditum circumsona littora saluum.*

Ne peregrinentur Juvenes.

A Deone vilescit disciplina vestra, Academici, tam futilis hic & effœta eruditio, ut satius videatur juventuti nostræ tot periculis sese objectare, ultra Pyrenæos & Alpes, ut nugis ineptiisque pleni redeant, divagari? Quodnam tam infaustum fidus afflavit Anglorum animos, ut delirifenes, sua licet reclamante avaritia, reclamante ista vetustoritus venerandi superstitione, permetterent arcas tot sumtibus evacuari, semet domi esurire, venundari patrimonia, & hæc omnia, ut liberi solum ridiculi redderentur? Si tanti sint agilitas calcium, capitis vibratio, gesticulatio sinuati clunis, & eximia istiusmodi ornamenta, quæ solent ab exteris regionibus deportari, quænam eos vesania cohibet, ne in patria commorantes, hic potius schænobatem consulant, & per nundinas nostras spatianti, ab emicantium puparum spectaculis, generosis tripudii artibus sese instruant? Ut Dii me ament, & ipsorum & reipublicæ gratia magnopere vellem, tantillum saltem illis ingenii superesse, ut non obstinato animo diutius huic tam sano consilio adversarentur. Intueamini enim illos, cum jam revertantur decorati omnibus peregrinandi insignibus; quam vafre, quam ex arte desipiunt, quam pessime instar machinarum se gerunt, sic librato pectore, sic poplite incurvato, in tam varios stoliditatis modulos involutis rictibus, ut puderet erroneos istos, qui saltatricia hic simulachra vicatim circumferunt, tam inepta automata intra scrinia sua collocare. Si quis unquam rediisset non usque adeo ad extremum insulsus, sed cum dimidio forsan exigui istius cerebri, quod primum miser navi tam inauspicato crediderat, non sic portento simile videretur, potuisse homines ita torpescere, ut quotidie & turmatim se trajicerent, commune tot pereuntium fatum ultro amplexuri. Quænam autem veneficia, quodnam tam execrabile incantamentum potuit improvisos juvenes pellicere in jacturam omnium, quæcunque vel ratiocinii, vel sanitatis nomen audent sibi arrogare? Tantumne damnum compensabit

bit inania nescio quæ posse Gallice eblaterare ; aut cum penuria cogitationum non finat eos ulterius progredi, in promptu habere nonnulla procacis istius linguæ fragmenta, quibus abruptæ hiatus sententiæ adimpleantur ? sed cum ratione quidem insaniunt cerebrosi isti, qui, quam inepte garriant sibi conficii, metuunt vernaculo idiomate sese explicare ; eo itaque utuntur sermone, qui ad exprimendos tam vanos conceptus præcipue videtur accommodatus : Quam molliter ex ore labitur delicata salutatio ? quam mellitis vocabulorum globulis in amasiarum aures venena profunduntur ? nulla pertinacia, non munitissima castitas fatis habuerit virium, quibus imbelles mulierculæ valeant se contra hoc tam sonorum fascinum armare ; tam suavi statim magia percitæ, circumrotant oculorum albumina, crispillant labia, vultusque adeo ridicule placidos induunt, ut solo dignæ videantur commercio eorum, à quibus sollicitantur : Judicii soliditas, rationis vis, & formata juxta prudentiæ leges loquela istis curæ sint hebetibus, qui hic sterilibus studiis ætatem terunt. Hæc sunt trophæa, quibus peregrinantium linguæ superbiunt ; prosterunt omnia ineluctabili eloquentia, miraue urbanitate se insinuant in amplexus istos, qui dedignantur nisi à tam cultis moribus expugnari ; qui sæpiissime hunc propensissimum amorem intimiore compensant benevolentia ; benevolentia, quæ nec Terebinthina posthac, nec Guiaco, nec acrioribus Mercurii viribus possit unquam expurgari ; in ossa medullasque miserorum tam alte imprimit se, ut eorum stultitia vix sit difficilius evellenda. Turpissime horrescimus exterorum arma, oblitique avitæ fortitudinis, discurremus huc & illuc tremuli perculsi que ; non secus ac si jam per media regniviscera igne ferroque grassarentur. Exoneret huc se pestifera gens, & incendiis omnia populetur ; minus sic lethalis esset ; nequeunt illi, licet felicior adhuc successus ipsis adblandiretur, tantam stragem aperto Marte machinari, quanta nequitiis quotidie ibi inter advenas disseminatur. Si cui forte aut crus, aut brachium volitanti per aciem plumbo transfigatur, non ulterius serpit malum, sed cum læso tandem extinguitur ; sæviora autem libidinis ulcera nequaquam his spoliis satiata in posterorum fibras venenum spargunt, vexantque in
sequens

sequens sæculum labore contagium amoliendi. Etiam si sua prudentia nequeat Armigeros nostros intra limites prædiorum coercere; tam infesta tamen, tam vesana pestis debuit saltem illis tantum terroris incutere, ut potius quam ita intabescerent, eligerent mordaces rusticorum fannas sustinere, & fumosas intra popinas cum sordido villicorum grege, ad senectutem usque cerevisiam ingurgitare. Incipite tandem vos levissimi, si qui adhuc è splendido peregrinantium cœtu supersint, quos nondum animi vires deseruerunt, aliquid indole vestra dignum exerere; depellite veterum hunc, si non vestrum, saltem patriæ miseremini. Quid si propitia fata hoc fortasse vobis beneficium indulserint, ut cum nonnullis putrium membrorum reliquiis domum iterum remeare possitis, quanquam acidum pus totum rostri fulcimentum nondum absorpserit, sed in ornamentum faciei aliquid circa nares, gallinæ veluti uropygium, labris adhuc prominere permissum: non sic tamen placatur morbi furor, sed & uxor, & proles post multos deinceps annos sentiunt fatale virus intra venas curfitare, cujus cruciatibus alieno crimine contractis se quotidie perire ingemiscunt. Quam misera undique spectacula, quam imbecillia, & elumbia monstra cernimus! Ut scaturit ex oculis acre phlegma! Ut vacillant humeri coxæque! Quid si ad portas hostis? Si clavicum caneretur? Nonne robusti hi pugiles & se strenue, & periclitantem patriam tuerentur istis insistentes tibiis ossibusque, quæ vel levissimus bombardarum è longe explosarum fragor in frustra pæne discuteret? Necdum tamen nobis videmur vires nostras satis debilitasse: Ex omnibus mundi plagis novum aliquem morbum, donec in Pygmæos aut Ephemera degenerabitur, de industria curamus invehendum. Quid enim apud exteros adeo monstruosum ac enorme, à sensu ita & à ratione abhorrens, quod, vi naturæ illata, summa cum aviditate non deglutimus? Maximo cum labore insanimus, damusque operam ut vitiatæ facultates, & scelerum nostrorum, & vanitatum fastidium non persentiscant. Egregii nostri erronei exoticis vitiis ita mores suos elimârunt, ut nihil jam præter scorbem relinquatur. Quid à Belgis vicinis nostris, quid ab Italis Græculisve mutuantur? Comeditur, bibitur, stuprant in-

NE PEREGRINENTUR &c.

vicem & constuprantur. Aperite tandem ostia, & Sequana, Rhenus, Tibris, & quicquid spumarum ubivis gentium est, in Thamesin devolvantur; nihil reliquum est jam, quod illinc foedius dilabatur.

Felicia certe ista sæcula, magisque ab omni solitudine immunia, cum nulli præter mercatores finitimorum littora ap-
pulerint; cum vinum tanquam cardiacum laboranti stomacho administraretur; cum Britones se & amicos tenui & parabili victu reficerent. Nondum immanis ista dies noctesque comessandi consuetudo obtinuerat, intra viridaria, & sub hor-
torum umbra strato gramine epulabantur: Fabulis colloquiis-
que deliniebant animorum curas; non adeo inurbane cum convivantibus agebatur, quin cui licuerit prius se subducere, quam cruda in cyathum edulia nimis distenta alvus egereret: nulla podagræ tormina, nusquam scorbutus sæviere; non ficca viscera exæstuant febris paroxysmo torrebantur; sed è cor-
pore longa senectute confecto, sanguinis spirituumque leniter subsidenti motu, firma & virilis anima tacite & sine gemitu evolavit.

Prodest

Prodest juventuti Anglicanae exteris Gentes invifere.

IN hisce facris musarum palatiis, & splendidissima literarum orbis Academia, vereor ne minus consultum videatur, ad alias quascunque regiones provocare, aut extraneum quidpiam res domesticas callentibus invifendum proponere. Quicquid jaſtavit mendax Græciæ hiſtoria, quicquid uſpiam oſtentat Roma, vobis (Academici) præ oculis eſt. Antiquavit Theatra Sheldonus, Vaticanum Bodleius; tanta hic literarum frequentia, ut nihil præ ſe tulerit Zenonis porticus, nihil Stagiritæ Lyceum, quod inter vos non miretur hodierna ætas, non ſtupeat: Vobis tam pingues obtingunt campi, tam amœni cœlorum tractus, ut ſuam Campaniam dedignatus Italus, hic Baias, hic Puteolos exquirat: Sed quod majus, quod magnificentius audit inter hoſce præclariffimos artis naturæque triumphos, ea eſt generoſa Anglicæ inventutis indoles, is mentis vigor, ut plura adhuc cupiat, majora etiamnum deſideret; non hic laſſatus requieſcit animus, alias juvat experiri regiones, novosque orbés perſcrutari; juvat facris Proavorum veſtigiis inſiſtere, diſjunctiſſimas terras & ſemota longe maria Anglorum nominibus ſuperbientia colluſtrare. Laudabilis ſane hæc & digna Anglis ambitio: Neque enim ego hoc iis invidendum eſſe arbitror, ſi intra inſulæ anguſtias coarctari recuſent animi orbi adimplendo pares. Terras, cœlum, atque oceanum conſulat naturæ amariſſus; nullum eſt elementum quod ulteriori indagine non aveat ſubjugari, nullum quod opima victori ſpolia non polliceatur. Stupent nautæ deformes oceani incolæ, aliumque animalium orbem terreſtris æmulum; ſtupent ultra Garamantas & Indos ſcientiarum produci pomœria: Nulla peregrinanti gens occurrit; nulla regio, cui prodiga rerum mater vel omnes artes conceſſerit, vel parca omnes negaverit: nec temere ſuos agnoſcit limites terrarum orbis; cujus pars haud minima Anglis debet quod detegatur, Anglis quod manſueſcat. An latiores mundo terminos, & aperiendis olim terris humanitatem denegabitis? Denegatis ſane ſi juventutem Anglicanam arctioribus inſulæ cancellis

PEREGRINENTUR

cancellis cohibendem censetis ; juventutem inquam, quæ navigationis bellorumque præmium satis amplum semper duxit barbariem debellasse, & devictas gentes ipsis victoribus lætiores reliquisse. Magnum profecto est in ipsos pectorum recessus penetrare, totasque gentes mira quadam metempsychosi in animum transferre, & quod ne Cæsari quidem concessum est, videndo vincere. Apage ludicras chartulas, perfidasque male delineati mundi historias ; nationum locorumque ingenia longe vobis explicatius referunt cerebra nostra, vivi terrarum orbis typi, tabulæque animatæ. Quin & hinc Stagirita vester intelligendo, orbem Alexandro præripuit ; insigniores ille de subacta populorum barbarie, de perspectis animalium naturis, quam hic de fugatis hostium turmis, everisq; urbibus triumphos reportavit : Nec alio prorsus nomine magnus dici meruit Alexander, quam quod manu sua Aristotelis ingenio viam muniverit ; vincendus etenim erat orbis ut intelligeretur. Qui rerum gentiumque notitiam per mare, per terras avidus sectatur, redit tandem totius naturæ scientificus victor, & de subjugato orbe genuinum celebrat triumphum ; testor omnium regionum tabulas & signa, haud triumphali curru, sed ornatiore longe mentibus impositas & depictas. Et quem non pudeat ignaræ, & degeneri indulgere solitudini, cum nihil uspiam sit quod oculis sese ingerit, quin sedes suas deferere, & peregrinari gestiat ? Omnes mundi partes æterno motu volvuntur & gaudent ; iners rerum omnium Materia fit prorsus peripatetica, & ipsam pererrat naturam ; nunc sibi pennas dedolat, omnesque cœlorum plagas libere pervagatur ; nunc juvat altos maris recessus tentare, gentesque inter aquaticas late peregrinari : Ipsos montes radicibus satis altis defixos, & intuitu longe eminentissimo donatos, tamen ulterius prospicere gesti-
entes ambulatorios fuisse novimus : Novimus & avulsas Cycladas suam continenti ignaviam exprobraturas, stupentem sulcasse oceanum. Quis tandem illud nobis insulanicum denegabit, quod totis etiam insulis erraticis & viatricibus benignior concessit natura ? Vultisne Tramontanos eodem cespite oriri pariter & occidere ? Vultisne nos è rupto robore natos fraternis glandibus usque parricidas vesci ? Migremus potius, & suadente

JUVENES.

dente religione, avitas quercus, per omnes maris finus, per omnes mundi plagas pie circumducamus; Quercus illas, quas montium summitatibus præscia fixit natura, ut sua ibi ponerent tyrocinia, ventorumque præludia experirentur, quibuscum consummata tandem nautices militia essent congressuræ. Quis est qui metuendas nobis jam syrtes intentet, Scyllæve urgeat rabiem? Mergi non metuit sublimior Britannorum virtus: spuriam tantum sobolem abripit Rhenus, castam fovet. Non extimescit Anglus infestas climatum naturas, & innata regionibus vitia; non animos adeo degeneres largitur victrix insula, ut extraneum quidpiam reformidet: qui exterorum arma felici semper eventu expertus est, ultro provocat peregrinos mores domesticis virtutibus emolliendos. Maeste hac peregrinationis gloria juvenus Anglicana, neque enim aliarum gentium face vestra inquinari potest virtus, nedum immutari, nisi quod ex vitiorum consortio firmior indies, indies conspectior evadat.

O

THA.

THAMESIS VINCTUS,

S I V E

DE HYEMIS PRÆTERITÆ

Inclementia.

FER flammæ, fer Phæbe tuas, da pectora vatis
Igne calere novo, sacroque accendier æstro.
Quale potest Scythico natasque sub axe pruinas
Solvere, & hyberno concretas frigore moles.
Quale tuas etiam, Thamesi, laxare catenas,
Et gelidas animare potest his ignibus undas.
Nam tibi, dum lenis Carolinæ allaberis aulæ,
Et dominum attonitus tacito veneraris honore;
(Pars magna immensi, cui jura dat ille, profundum)
Dumque tuis saturata vadis augusta triumphat
Imperii sedes, & regum longa Britannum;
Acris hyems, duris Aquilonum invecta procellis,
Interclusit aquas, indignatasque teneri
Te custode, tuas immota coercuit undas.
Sternitur æqualis vitrei pellucida campi
Area, quæ solidis laterum compagibus hærens,
Impositum sustentat onus, sub pondere Nereus
Ingemit, & rauco nequicquam obmurmurat ore.
Ergo ait, antiqui cessit reverentia sceptri,
Hæc ut deberet mea fors ludibria cælo?
Hæc vice contentus fungar, dum numine lævo
Nereidum thalamosque mearum, atque humida regna
Carcere commutant superi, & nova vincula nectunt.
At non hæc olim potuit fortuna nocere,
Cum nostrum subiecta agnosceret unda tridentem,
Et pleno rueret, quâ se tulit impetus, alveo,
Effusis spatiosa vadis, atque æquore toto;
Nunc ego siccus, inops. Conanti plura referre
Vincta gelu vox constitit.

Nym-

THAMESIS VINCTUS.

Nympharum assensere chori, plausuque secundo
 Increpuit glacies, subito commota fragore;
 Quæ postquam exiguam dederat divulsa ruinam:
 In se iterum rediit stipata tenacius unda
 Tunc omnes certatim una concurrere cives,
 Et trepidi tentare fidem, num robore firmo
 Constaret, patulove sinus laxaret hiatu;
 Evectosque procul fundo submergeret imo.
 Mox vanos repetita metus audacia vicit,
 Et quo quisque valet studio, diversa sequuntur
 Consilia, hic alii ponunt aggesta futuris
 Fundamenta casis, illic undantia flammis
 Ordine abena locant, verubusque immania figunt
 Terga bbum, varioque parant convivium luxu:
 Fit strepitus, passimque nova discurretur urbe,
 Et niveis hinc inde micant tentoria velis:
 Qualia ferre solent inflata tumentibus auris,
 Cum gravidæ quondam ruerent per cæcula naves,
 Nunc vacuæ & sicco subductæ littore naves.
 Quam memini plenis distentæ carbasa ventis,
 Cum totas Orientis opes, Eoque ferrent
 Munera, & advectæ propius Thamesina subirent
 Ostia, cesserunt æratis frontibus undæ;
 Quæ jam constrictas hyemali compede puppes
 Sede tenent unâ; non sic radicibus hærent
 Montanæ, quarum nascuntur robore, quercus.
 Tale gelu pigro sentit Greenlandia cælo,
 Longus ubi indigenas Boreæ, & frigidus urget
 Jupiter, & quod fama refert, intercipit udum
 Vocis iter; donec paulatim, evicta calore
 Pulsa recedit hyems, glaciemque in verba resolvit.
 Incassum Thamesin numerosâ saxea moles
 Arce premit, Rhodium moles imitata Colossus,
 Quæ multo armatum torrente reverberat æstum,
 Et plus ter seno despumans ore remugit,
 Despectatque suos excelsa vertice fluctus.
 Ipse sibi pons est, qualem nec Iberia jactas

Quamvis

THAMESIS VINCTUS.

Quamvis mille super depasta armenta vagantur,
 Ingeminatque frequens plausum toto ungula campo.
 Nam tua secretos interluit unda meatus,
 Inque sinum terræ tecto se gurgite condit,
 Ceu pudor has suasit latebras cæcosque recessus:
 Nobilior cælo Thamesis se credit aperto,
 Admittitque diem, & nitidis procul emicat undis
 Sole laceffit, tremulus ferit æthera splendor
 Aureus, & natus glacie reflectitur ardor.
 Lævia non aliter Phæbæum admota remittunt
 Vitra jubar, tunc cum glacies impervia tergum
 Occupat, & radios longè jaculatur acutos,
 Tuque tuis ardes transfixus Phæbe sagittis.
 Eja age (nam solus flammis opera omnia lustras
 Et conferre potes, quæ lustras, omnia) fare,
 Si quid habent Alpini adeò memorabile montes,
 Æternæque nives, inconsumtæque pruinae;
 Quas nempe effuso Pænus dissolvit aceto,
 Laxavitque suo nervos adamante ligatos.
 Tu quoque qui quondam Phryxæum navibus æquor
 Stravisti, nomenque immensum epota dederunt
 Flumina, derisos en tandem cerne labores,
 Utque novæ, Xerxe, subeant tua vincla catenas.
 Nec tibi, quem cælo gestarum gloria rerum
 Extulit, Alcide, quamvis Achelous ademtum
 Luget adhuc cornu, & truncum caput occulit algæ;
 Cederet ipse suis infractus Thamesis undis,
 Usque relicturus fessam hoc molimine dextram.
 Quam juvat Iliacæ repetentem funera gentis
 Te, Neptune, tuasque olim meminisse ruinas,
 Supposito tunc cum tremarent subversa tridenti
 Pergama. Longa dies quid non feret; ecce rependit
 Æquales Augusta vices non immemor ortus;
 Et Bruti soboles & aviti sanguinis hæres.
 Teque adeo pedibus subiectum calcat, & ipsa
 Rectorem domat unda suum, invitumque coercet.
 Sic proavos, sic ulta suos, nova Troja, triumphat.

PERORATIO

P E R O R A T I O .

ECquid mihi dicendum superest, ornatissimi Auditores? Ecqua relicta est illibata orationi meæ materies? Tanta solertia omnes perscrutata est angulos pugilum eorum, qui jam in palæstra hac philologica se exercuerunt, ut & superiorum annorum diligentia; ut vix aliquod supersit mihi mediocri Oratori argumentum. Ædes hæc augustissimas, bibliothecam scriptorum insignium, sed defunctorum simul palatium & monumentum; disciplinarum singularum splendoras illas sedes; sacratissimam ecclesiam; universitatem denique totam mira sagacitate perlustrarunt. Nec his contenti, provinciæ totius recessus æque ac apertos campos & ridentia prata venati sunt: quæ præsentia, & futura; quæ supra, infra; in terra, aere & aquis hucusque delituerunt, in apertum pertinaci industria producuntur. Sed nec hic constitit sollicitudo vestra; totius Britanniæ, totius Europæ, quin & universi orbis negotia vobis (clarissimi mortalium Academici) orationes & declamationes fiunt; & subsellia hæc facta sunt totius mundi Theatrum. Pacis bellorumque vos arbitri, regionum atque consiliorum magistri, & iudicio vestro stantque caduntque politicorum omnium prudentia & successus. Quousque tandem procedet juvenilis ardor? quosnam terminos vobis præscribetis, adolescentes acerrimi? Posteris etiam aliquid indulgendum est, nisi existimetis (quod & ipsi præcamur & speramus) quemlibet annum novos benefactores, nova Universitati huic incrementa, novam orationibus materiem producturum. Vos interim, clarissimi juvenes, pensis hodiernis tam eleganter, tam venuste defuncti, non solum dicendi argumenta, sed & argumentorum tractationem secuturis quibuscunque præripuistis: Post vestram messem neque racemationi nostræ quippiam relictum est. Omnes thematum latebras tam sedulo, tam accurate excussistis, ut inventioni nostræ nihil concedatur; nos pauperes vestra effecit copia; vestræque tam pretiosis mercibus tumentes apothecæ, quæcunque nobis meliora videbantur, scruta tantum esse & viliora mercimonia demonstrant. Verum annon & ipse inscius, & aliud agens in latissimum dicendi campum deferor? dum supellectilis meæ tenuitatem conqueror, nescio quo modo, perduxit tamen orationis meæ filum in uberrimam divitemque perorandi venam: factus sum inopinato panegyricorum panegyristes, & ingeniorum vestrorum encomiastes. Neque ipse Plinius Tulliusve ampliorem desiderasset campum,

P

omnes

P E R O R A T I O

omnes lacertos nervosque suæ eruditionis in hoc gymnasio experiri poterant. Et hic quidem spatium seseq; apricare nostra libentissime gestiisset qualiscunque Minerva, nec aliud argumentum, aliamve materiam (nisi modestiæ vestræ consulendum existimarem) hoc tempore amplecterer. Jamque rursus inopiæ meæ invidos & injurios vos comperio. Dicendi rationem à me primum eripuistis, ereptamque (nihilò prorsus succedenti superstite) omnibus coloribus & elegantissimis ornastis: jamque nec vosmetipsos mihi conceditis; adeo veremini adulationem; ut nec propriis, etiamsi justis, laudibus indulgeatis. Sed nec hoc dolendum est. Ita plane, humilior est noster stylus, pauperiorque facultas, quam quæ vestrum deceat præconium.

Quod ergo Adolescentes respuunt, vos, Venerandi Patres, gratum habere obsecro & obtestor: Vos alloquor veteris Academiae (quæ deformationem nuperam præcessit scilicet) statumina, hujusce renovatæ fundamenta, utriusque decus & unicum ornamentum. Omnium plane mortalium essemus & numini & vobis ingratissimi; si merita vestra tacite admiraremur: accendendæ sunt exemplis vestris nostrorum industriæ, & excutienda præsentis ævi ignorantia; nobisque totique huic ordini gratulandum est, quod tot tanquam aurei sæculi veneranda cœmelia coram cernimus. Ægre me contineo, quin vehementius indignor per tot annos vestram dignitatem esse prætermisam, quodque hæc subsellia haud inanibus vel falsis aliorum resonantia encomiis, de vobis, quibus ipsamet totaque fœlicitas nostra debetur, siluerunt. Candorem vestrum clementiamque, neglectus nostri unicum velamen & indulgentiam appellamus. Ita tamen fit ut præsentia oculis sæpius prætereantur, cum longe positis insistatur; sic Indi vitreas bullas, & quisquilias nostras avide arripiunt, dum gemmas suas ubique obvias calcant & spernunt. Quanta qualisque fuerit Academia, & quousque pertingere nostra poterit diligentia, è vobis judicetur. Qualesque quantique vos essetis, & qualia nobis exemplaria ob oculos versarentur, ex adversis tam fortiter, tam alacriter, tam impigre toleratis abunde cognoscitur. Metuendum erat ne in nimium excresceret tot tantisque literarum præsidis repleta Universitas, nisi (quod ab hortulanis solet) luxuriantes nimis amputarentur rami; ipsæque felicitate sua laborantes transferrentur arbores. Tum demum orbitatem suam sensit Academia, cum vos, clarissima lumina, eclipsin patere mini, seroq; suas tunc literatus orbis lamentabatur tenebras. Nocte vobis obducta, è lustris cavernisque suis erepserunt fanatici tenebriones, sed feris ipsis ferociores, belluisque immanibus magis trucu-

P E R O R A T I O.

truculenti; qui dum solis lucem ipsimet abstulissent, nullis non encomiis faculas suas putidas & ignes fatuos celebrarunt. Et invenit larvata inscitia quos deciperet, sedlippientes tantum & cæcutientes; qui verum splendorem, purumque lumen pati non poterant: qui tabernis & ergasteriis enutriti, quamprimum in apricum producerentur, se solos cernere, se solos sapere, & inter suos (quemadmodum luscii inter cæcos) se solos admirationem mereri arbitrabantur. Binas enim tantummodo in discipulis suis condiciones, turgidam scilicet crumenam & capita vacua; divitias aliquantas, & ignorantia plurimum postularunt. Sed hæc vereor ne sint infra dignitatem vestram. Operæ prætium tamen est, ut orationibus nostris discernatur diversitas temporum, tum ut felicitatem nostram gratulemur; tum ut periculum, quod tam prospere evasimus, iterum caveamus. Non (ut prius) desertæ & auditoribus vacuæ lugent Scholæ; non artes & scientiæ humaniores amplius sunt dedecori; collegia non jam factionum & seditionum seminaria audiant: non amplius tyrones antequam Uiversitati salutaverint, ad suggesta concionatoria ascendenda incitantur; neque preces, seu potius absurdi & inconditi clamores, à nobis æque ac à numine cum fastidio audiuntur. Testes appello hæc subsellia, tot nova ædificia, tot Collegia instaurata, omnia nunc in Academiæ decus, literarum proventum, summique numinis honorem; non ob avaritiam fœdumque lucri ambitum suscepta. Cessant jam in Regiam majestatem legitimosque Magistratus investivæ. Non est lesbia regula, nec omnibus ventis vela expandit Theologia. Cuique jam sua jura assignantur. Nullius conscii sunt hi parietes, vel in Deum blasphemias, vel in Regem seditionis. Quinimo diversum prorsus in vobis exemplum intuemur, Viri venerandi. Quot stipendia, dum necessitas regis patriæque sublevandæ postularet, ipsi meruistis? Quæ regio non est vestrorum exiliorum vel fugarum plena? Quoties calamos in gladios, gladiosque rursus, in calamos mirando Regiæ defensionis æstu, dexterrime commutastis? stipendiis æque ac exercitiis & mora Academica ad gradus in utriusque Palladis castris aditum facientes.

Fidei vero adversus Principem, honoratissime Dn. Cancellarie, ipse nobilissimum exemplar: tua fides, tua industria, tui labores, tanto extra, quin & supra nostrorum exempla, quanto tu ipse sublimior, nobilior, major. Amplissima tibi honorum messis, nobis vix manipuli computantur; integræ regionis sollicitudo, curæ & discrimina humeris tuis incubuerunt; & si cuiuspiam dextra Regia causa defendi potuisset, tua certe defensa fuisset.

Meritis

P E R O R A T I O.

Meritis tuis, quaecunque potuit, testimonium reddidit hæc Universitas ; majus equidem, si habuisset, datura ; sed animorum consensus, & ejusdem periculi solennissimum sacramentum collatum, sterile officium etiam maximis & honoratissimis æquale reddit. Cumque à tenuibus humilibusque, sed eruditis, sed fortibus, sed Regiæ causæ & religioni addictissimis, electus fueris ; te literarum, virtutis, patriæ & ecclesiæ Patronum adhiberi existimes. Neque spem nostram de te conceptam fefellisti. Gratulor tibi, honoratissime Cancellarie, tam devotos, tam in obsequio promptos Clientes. Gratulor vobis, Academici, tam fidelem, tam nobilem, omni ratione tam bene meritum Patronum.

Pergatis porro, Viri Optimi, nos vestris moribus imbuere, exemplo vestro in ejusdem fidelitatis bonarumque Artium successionem erudire ; ut si rursus eadem præstandi vel patiendi (quod avertat numen) ingruat necessitas, semper versus Deum devota, versus Regem constans ; officii semper tenax, semper sui, semper vestri similis sit hæc Academia.

F I N I S.

